

Tanítási gyakorlat

Tartalom

- Fő a nyugalom! (4)
- Főiskolai lexikon
kezdőknek és haladóknak
– Tanítási gyakorlat (5)
- Az új diák
– Keleten a helyzet
változatlan (5)
- Strandtrikó beadvány (6)
- Jól kifőzte
– Dr. Gyetvai György (6)
- Mindenki kedvencei I.
– A ellenőrök (7)
- A füst varázsa (8)
- Kötéltánc (9)
- Milliomos voltam
Törökországban 3. (10)
- Interjú (13)
- Süssfel! UP! (15)
- Zebra TOP 22 (15)
- Kern András
aljas Cohen (16)
- Mit hallgat? (16)
- A kulisszák mögött
– Télihay Péter (17)
- Szent István körüti álmok
(18)
- Ha eljön Fekete József (19)
- Simpson-mánia (20)
- Lélekmorzsák (22)
- Szájzenszifkösön (30)
- Játék (31)

A Bálint Sándor

Könyvesbolt Ajánlata:

D. Crystal: A nyelv enciklopédiája
Atkinson: Pszichológia
Aronson: Társas lény
Pukánszky: Neveléstörténet

HVK kártyára 10 % engedmény!

Csak nálunk: klasszikus nagyszótárak 10 % kedvezménnyel.

A Nagyáruház Passzázs során
Aradi Vértanúk tere 8.

Tel: 426-791 Nyitva: H-P: 8-19 Szo: 9-13

A KÉPESBOLT Ajánlata:

Képeslapok minden alkalomra,
Kerámiák, ajándék,
UNICEF-termékek CSAK NÁLUNK!

1999. évi naptárak nagy árengedménnyel!
Iskolai füzetek, tollak.

Minden diákot várunk szeretettel.

Aradi vértanúk tere 4.

tel: 424-949

Nyitva: H-P: 8-19 Szo: 9-13

a TESCO áruházban

tel: 424-951

Nyitva: H-Szo: 8-21 Vasárnap: 10-18

A TŰ

A JGYTF hallgatóinak
magazinja
Kiadja a JGYTF
Hallgatói Önkormányzata

Felelős kiadó
Jancsák Csaba

Főszerkesztő
Egész Tamás

Főszerkesztő-helyettes
Árvai Mária

Szerkesztők
Márton Imre
Miskei Orsolya
Varga Tamás

Munkatársak
Antal János (fotó)
Bardócz Attila (oázis/
Kasza Magdolna (univerzoom)
Márok Attila (grafika)
Nánai Mária (miegyvás)
Szabó Gábor (lélekmorzsaák)
Szálka Sarolta (filmszínház)
Varsányi András (internet)

Marketing
Görög Zsolt

Fényszedő
Verbanics Tünde

Tördelés
Egész Tamás

Terjesztés
Hegedűs Iseván

A szerkesztőség címe
6715 Szeged

Boldogasszony sugárút 6.
tu@jgytf.u-szeged.hu

www.jgytf.u-szeged.hu/~tu/tu001.htm

Telefon

(62) 456-070, 420-395

Nyomás

Engi és Kis Bt.

6715 Szeged

Petőfi S. sgt. 77.

(62) 424-964

Megjelenik 3000 példányban

*Az irodalmi rovatot
a Fiatal Szegedi Írók Köre
támogatja*

Alapítva 1990-ben

Eng. szám: B/ISK/198/CS/1992

Tavaszi

Itt, az új félévnek kezdetén írhatnék a tavasz közeledéséről, arról, hogy kedves barátunk, a nagy és erős maci kidugta már fejét barlangjából, hogy beleszagoljon a levegőbe (és aztán rögtön át is tette székhelyét a Béke Tanszékre, lásd ~~alant~~ lent); írhatnék a tavaszi szerelemről, mely ott remeg a levegőben, egy új élet ígéretével; írhatnék az érzésekről, melyek az élet újjászületésével rohannak meg bennünket.

De nem. A mélyenszántó és eredeti gondolatokat mellőzve most inkább könnyed szórakozást szeretnék az Olvasónak nyújtani az ismét megújult Tűvel.

Melyben megemlékezünk a vizsgaidőszak borzalmairól, kegyelettel gondolunk az egyhónapos tanítási gyakorlatról visszatérő harmad- és negyedévesekre, elgondolkodunk a dohányzás „varázsáról” (a száraz statisztikai adatok által mutatott tendenciákat figyelmen kívül hagyva, inkább a *Hogyan?* és a *Miért?*-re keresve választ). Az újság hasábjain feltűnnek kedvenceink/ellenségeink: a Simpsonék. Kibővült „Lélekmorzsaák” rovatunkban megrázó képeket közlünk az elhagyott Gyevi (József A. sgt.) temetőről. Az érzelmek viharában kötélen táncoló hölgy-olvasóinknak pedig meleg szívvel ajánlhatom, hogy lapozzanak lapunk 9. oldalára.

Béke veletek!

Egész Tamás

Fő a nyugalom!

Csak huszonnégy tétel! Ugyan mi az nekem két nappal a vizsga előtt? Voltam én már ettől kutyább helyzetben is! Csak huszonnégy. Nem hatvan és nem negyven. Mert éppen lehetne annyi is! Még a huszonötöt is kevesebb egygyel. S ha nem számítjuk azt a hat nagyon könnyű tételt, akkor már csak tizenhét. S mindegyik van két egész napom, azaz negyvennyolc órával. Ha mondjuk csak öt órát alszom naponta, még akkor is harmincnegyzár óra áll előttem. Nem valami sok, de azért ezzel még ki lehet egyezni. Bár jobb lenne, ha inkább kipihenném magamat, mert állítólag úgy az ember jobban tud koncentrálni. Ezért inkább napi nyolc órát szánok pihenésre, s ekkor még mindig lesz harminckét teljes órával arra, hogy magamba diktáljam azt a pár aprócska tételt.

Egy nappal később:

Tegnap megtanultam hat tételt. Igen, azt a hatot, amiről azt hittem, hogy könnyű. De tévedtem, mert csak a címek voltak egyszerűbbek a többinél. Igaz, megtanulhattam volna többet is, de pont tegnap volt az a film, amit már régóta meg akartam nézni. Aztán mikor vége lett, elkezdődött egy másik. Úgy volt, hogy épp' csak belekukkantok, de annyira érdekesnek tűnt, hogy nem akartam kihagyni. Vettem tegnap egy fehér inget is. Nem állíthatok oda úgy vizsgázni, hogy nincs rajtam egy rendes ruhadarab. A megjelenés különben is fontos! Bár anyukám azt mondta, hogy inkább mentem volna a régi ingemben vizsgázni kicsit több tudással, mint az újban bután. Szép, ha már az ember anyja is így viselkedik, akkor mit várjunk másoktól!

Na, de most még előttem van az egész nap. Először felöltözök, megreggelizem, aztán teljes gázzal előre!

A vizsga napján, hajnali ötkor:

Ha egy nappal hamarabb neki tudok állni a tanulásnak, akkor minden rendben lenne. De ez a vizsgaidőszak olyan rövid és olyan nehezen lehet összeállítani a vizsganapokat is! Végül is csak nyolc tételt nem tudok. De most még csak negyed hat, kilencre kell mennem, addig pár tételt még megtanulhatok. Talán szerencsém lesz és olyat húzok, amit tudok. A valószínűségszámítást sose értettem, de elég nagy annak a valószínűsége, hogy jó tételt húzzak. Nos, fél hat múlt. Azt hiszem, kimegyek a konyhába és főzök egy kávé, mert elég álmos vagyok. Nem csoda, tegnap este tizenegykor ment el a Bea, aki szintén ma vizsgázik. Vele rájöttünk, hogy két tétel egyáltalán nincs is meg. Bea szerint ezeket senki sem tudja, mert nem adta le a tanár. Biztos így van, mert kutyasétáltatás közben találkoztunk a Cilivel, aki már vizsgázott és ez a kettő neki sincs meg. Szerencsétlen behúzott ezek közül valamelyikbe és hiába mondta, hogy ezt nem adta le a tanár, hogy senki sem tudja, hogy mi tartozik ide, pedig az összes többi tételt megtanulta... Elhúzták!

Tételhúzás előtt:

Óh, Jóságos Isten, Jézus Krisztus, Allah és Buddha és aki még van az égből és a földön: SEGÍTSETEK!!! Bal kézzel húzok, ez még mindig bejött... Miii? A tizenötös? Tudtam, éreztem, hogy nem lesz szerencsém. Két rohadt fekete macska is átmélt ma a villamos előtt. De legalább a tételcím ismerős lenne! De még csak nem is rémlik! Nem értem... Na, de most már mindegy, valamit csak kellene írni.

Vizsgázás közben:

Szerintem egész jól összedtem a dolgokat. Csak tudnám, hogy mit kérdeget tőlem össze-vissza. Életemben nem hallottam ilyenekről, amiket felsorol. És amikor felolvastam a tétel címét olyan furcsán ráncolta a szemöldökét. Na, végre abbahagyta. Remélem ad egy kettest és kiszabadulhatok ebből az átkozott tereméből...

– Válasszon magának egy új vizsganapot! – mondta a tanár.

Csak bámultam megrökönyödve...

– Tudja, miért nem írom be az elégtelent? Mert díjazom a bátorságát. Elárulom önnek, hogy olyan tételt húzott ki, ami nem is tartozik a sorba. Ez egy negyedik évfolyamos tétel, valahogyan a többi közé keveredett.

Otthon:

Ilyen is csak velem történhet! De nézzük a dolgok jó oldalát! Végződhetett volna rosszabbul is. Most van négy napom, hogy mindent megtanuljak. Ez rengeteg idő!

Anyukám azt mondta, hogy lusta vagyok és meg fogok bukni. Pedig ez nem igaz, én nem vagyok lusta, csak nyugodt próbálok lenni. Különben sem szabad a dolgokat elkapkodni, mert abból semmi jó nem származhat!

Még négy egész nap! Ez bőven elég lesz. Azt hiszem ma még csak pihenek, majd holnaptól...

N. M.

Anno...

Strandtrikó beadvány a tekintetes Tanács előtt

„... szabad legyen-e a nyáron a hölgyeknek újra rövid trikóban fürdeniök, avagy kénytelenek lesznek továbbra is az előírt szigorú, hogy úgy mondjuk zártkörű ruhákban lubickolni?”
Szegedi Napló 1926. január 15.

1926 telén a Szegedi Strandfürdők Rt. beadványban kérte a „tekintetes” tanácsüléstől, hogy változtassa meg azt a szabályrendeletet, amely kimondja, hogy „... a nők fürdőruhájának az egész felső törzset és a lábszárat térdig el kell takarnia.”

Ez volt ám a szigorúság! S ha valaki vétett ezen erkölcsös szabályok ellen, természetesen meg is büntette a rendőrség.

E régi beadványt olvasgatva eszembe jutott kedvenc szegedi fürdőhelyem és a múlt nyár. Barátnőmmel napoztunk, amikor belengett a strandra egy kimondottan csinos, mézszőke hajú fiatal nő neonrózsaszín bikiniben. Leterítette fürdőlepedőjét, hasra feküdt és kikapcsolta a bikinifelsőt, majd hirtelen a hátára fordult kebleit a közönség elé tárva. A férfi nem képviselői egyre többen lettek a környéken, a hölgy pedig megkezdte a hódítást. Bekente magát

naptejtel, majd feltette napszemüvegét és válogatott. Majd ismét felvette a bikinifelsőt és elindult a „kiszemelt áldozat” felé. Barátnőmmel fogadtunk, hogy vajon mit fog el ejteni. Én a napszemüvegre, barátnőm a törölközőre szavazott, de mindketten tévedtünk, mert a bikinifelső pottyant le a „herceg” előtt. Hölgyünk szemérmesen maga elé kapta a törölközőt, a nemes lovag pedig segített bekapcsolni a mozgékony ruhadarabot. Aztán elvonultak, de jó félóra múltán hölgyünk visszatért, egyedül. Ismét nekivetkőzött és naptejtelt erotikus mozdulatokkal fűszerezve. Nem messze tőlünk egy nagymama üldögélt az unokájával, aki egyre jobban elborzadva nézte a „müsort”. Majd elküldte a kisunokát a homokozóvödörrel hidegvízért... A kisfiú hozta is a vizet. A nagymama hosszasan sugdosott valamit az unoka fülébe, majd elindultak a hölgy felé. Amikor pont mellé értek, a nagymama kacintott, az unoka pedig hölgyünkre zúdította a kisvödör hidegvizet. A nő visítva felugrott, a közönség pedig egetrengető hahotában tört ki. A nagymama elnézést kért a „véletlen” eseményért, jól leszidta unokáját, a hölgy pedig szélsébesen elindult.

Ma már nincs fürdőruha-kikötés, mindenki azt visel, amit akar, vagy éppen nem visel semmit, nem szabályoz a tekintetes tanács és a rendőrség. Viszont a közönség büntethet, amitől az ember akár jobban leéghet, mint a nap sugaraitól.

N. M.

Magyaros töltött káposzta (Dr. Gyetvai György)

Hozzávalók 4 személy részére

- 70 dkg savanyú káposzta
- 8 db savanyú káposzta levél
- 10 dkg rizs
- 50 dkg darált sertéshús
- 1 közepes fej vöröshagyma
- 1 gerezd fokhagyma
- 2 dl tejjől
- 1 evőkanál liszt
- majoránna, őrölt paprika, só, bors
- olaj vagy zsír

Elkészítése: a rizst megmossuk, átszűrjük és másfél-szeres mennyiségű sós vízben puhára főzzük. A vöröshagymát apróra vágjuk és az áttört fokhagymával együtt kevés zsiradékban megpirítjuk. Amikor a rizs kihűlt, összekeverjük a darált hússal, késhegynyi borssal, pirospaprikával, egy csipetnyi majoránnával, hozzáteesszük a megpirított hagymát, megsózzuk és a keveréket jól összedolgozzuk. Megtöltjük a savanyú káposzta leveleket.

Egy lábast jól kikenünk zsírral, beletesszük a savanyú káposztát (ha túl savanyú, mossuk át hideg vízzel), tetejére tesszük a töltelékeket és annyi vizet öntünk rá, hogy az egészet ellepje. Fedő alatt másfél óra hosszat pároljuk. Ha a töl-

KIFŐZDE

telékek megpuhultak, tálba szedjük a káposztát, besűrítjük az evőkanál liszttel elkevert tejjel és néhány percig együtt forraljuk.

Tálaláskor tetszés szerint fogyaszthatjuk tejjel.

Jó étvágyat!

Mindenki kedvencei I.

Az Ellenőrök

Bárki megesküdhetne nekem bármire, akkor sem hinném el, hogy ő bizony szereti a ellenőröket. Ha valakinek a családtagjai között van esetleg, az nem érvényes, én most azokra gondoltam, akik az ő életét is megkeserítik ha éppen rosszkor, rossz buszra, vonatra, villamosra, trolira, repülőre (ez nem biztos hogy ide való...) száll. Szóval megpróbáltam néhány történetet és meggyebet összegyűjteni, bevalom őszintén, abból az alkalomból, hogy albérlőtársamat minden igyekezete ellenére lekapcsolták, mert elhagyta az összes iratát – ugye bérletestől együtt – és nem átallott egy lány miatt felugrani a villamosra, hogy elérje a következő megállóban, de M-et hamarabb lefűlelte a villamos réme. Persze, nem kellett féltetni, volt nála ugyanis egy friss, finom diák, egy ismerőse bérletével, a név átjavítva, mert ugye így még hihető. A szemes és füles ellenőr azonban könyörtelenül észrevette a turpisságot és követelte a magyarázatot, amelyből hirtelen felindulásból négy féle is akadt. Végül már az igazságot sem hitték el a körülötte gyorstanácsot tartó esküdtek, ezért felszólították ezer forint büntetés kifizetésére, majd kilátásba helyeztek egy nyolcezer forintos bírságot okirat-hamisításért. (Gyerekek! A bérlet okirat? Persze, az...) M. felajánlotta azt a lehetőséget is, hogy ha most leszálnak, akkor pénzt automatából kivarázsolva boldogan odaadja a kért összeget (az ezrest), ám erre a bőszen ellenőrök nem voltak kaphatók, erre hősünk kilibeggett velük majdnem a végállomásig (Rókus), és loholt házáig (Nagyállomás), mert az eset természetesen az egyik utolsó járaton történt. Másnap persze befizette. Egy ennél szerencsésebben végződött történet az egyik komámé, aki Budapesten a 4-es villamossal próbálta megközelíteni a Moszkva teret, de egy lel-

kes bérlet és jegynézegető hamarabb érkezett. Persze komám az ajtónál állt, és először nem is reagált a felszólításra („fiatalember, mutassa a jegyét”), hogy a fülhallgató takarásában nyerjen még néhány másodpercet. Óvatos lökdösés, majd újabb felszólítás, melyre komám értetlen-

kedő arccal válaszolt és újabb időnyerési szándékkal kotorászni kezdett zsebeiben. Szerencsére ekkorra a villamos egy megállóba próbált befészkelődni, és felvéve a kesztyűt komám a következőt kérdezte az ellenőrtől: „Tetszik tudni futni?” – az ajtó szép lassan nyílt, a meglepődött közalkalmazott miért kérdésére pedig jött az egyértelmű válasz: „Mert én tudok” és komám huss – leugrott a villamosról és uccu neki, szaladt, ahogy a lába bírta. Gaz ellenőrünk utána, hegyen, völgyön át, de nem bírta az iramot, összeesett és kihalt. A harmadik történet Mucsi Zoltán színművésszel esett meg. Elég rövid, de tisztán látható, mennyire egyszerűen le lehet szerelni az ellenőröket, ha az ember igazán akarja. Szóval Mucsi Zoltán egy nagy, vállas barátjával utazott a villamoson, amikor egy eltévedt, munkáját végző ellenőr a jegyük után érdeklődött. A barát nem magyarázkodott, egy szót mondott, amely előadásmódja miatt lett igazán hatásos: „TOVÁÁÁBB!” – hangosan és erélyesen. Az ellenőr, mintha erre várt volna a következő utashoz fordult. Az én egyik legked-

vesebb emlékem pedig az, amikor mozdulatlaná dermedtem, szemem üvegessé vált, úgy kapaszkodtam, fittyet sem hányva a „Mutasd meg a bérleted!” felszólításokra és mozdulatlanságomból nem estem ki addig, amíg békén nem hagytak. Később a buszvezető feszítette le ujjaimat a kapaszkodóról és értesítette a mentőket, akik megállapították a halál beálltát. Elég volt ennyi? Nem? Akkor befejezem. Ui.: Ha bárkinek, bármilyen története van, amelyet szeretne megosztani a nyilvánossággal, írja meg nekem! A következő havi kedvenceim a hasonló foglalatosságot űző vasúti járatokon kellemetlenkedő kalauzok lesznek, majd a mindig többet mérő boltos kisasszonyok. Hát jóccakát mindenkinek!

molnárpeti

A füst varázsa

Mi emberek néha teljesen értelmetlen dolgokat cselekszünk. Olyanokat, amelyekről tudjuk, hogy károsak. Ilyen a dohányzás is. Sokak szerint a cigaretta hozzátartozik a főiskolás-egyetemista életmódhoz. Vannak emberek, akiket nem is tudunk másképp elképzelni, mint bagóval a kezükben. Sokan divatból, megszokásból, szenvedélyből vagy utánzásból dohányoznak. De miért van a cigarettának ilyen nagy szerepe az életünkben? Rágyújtva egy szárla ezen töprengtem.

„Jött Kolombusz és hozta a dohányt”, s az elterjedt szerte az óhazában. Azóta eltelt ötszáz év, de a füst varázsa mégsem vesztett erejéből. Igazi hódolói azonban nem a ma már annyira divatos lights cigarettákat szívják, hanem megmaradtak a dohányzás ősi formájánál, a pipázásnál, amely gondos, aprólékos előkészítést igényel. Pipázó emberek nem rohagnak az utcán. Ez a szertartás megköveteli a nyugodt környezetet, ahol a füst hódolója ráérősen, gyakran órákon át pöfékel. Ma már egyre kevesebb az ilyen ember. A lights cigaretták elterjedésével pedig aligha beszélhetünk nikotinfüggésről, s egyre kevesebben mondhatják, hogy képtelenek leszokni! A dohányzás funkciót váltott az évek során, elveszítve eredeti rendeltetését!

A dohányzás szimbólum. A cigarettának az évek során kultusza alakult ki. A felnőtté válást, az erőt, a keménységet, a függetlenséget szimbolizálta, és szimbolizálja ma is (gondoljunk csak a reklámokra). Később azonban kiderült, hogy a cigaretta nagyon ártalmas tud lenni az egészségre. Ezért csökkentették a káros anyagok mennyiségét és elterjedtek a light, extra lights, super lights változatok, s ezekre

a cigarettákra már „könnyebben” gyűjtötták rá az emberek. A füstölés megtépzott varázsa újra megerősödött! A lights cigarettákat vásárlók már nem magáért a dohány élvezetéért gyűjtanak rá! Vagy mégis?

A dohányzásban van valami misztikus, irracionális dolog, amelyet józan érvekkel megdönteni lehetetlen. Minden emberben ott lakozik az ősi ösztön a misztikus dolgok iránt, s ezt az érzést a füst, a parázsló cigaretta csak tovább éleszti, felidézve az indiánok pipázásának rejtélyességét. Vajon ki ne szeretné, ha erősebbnek, keményebbnek látnák, mint amilyen, s ha személyiségét a füst varázsa teszi megfejthetetlenné. Ebből a szemszögből a dohányzás nem más, mint egy ősi, misztikus szertartás modernizálása.

Nemrégiben hallottam ezzel kapcsolatban egy velős megjegyzést: „A dohányzás a gyenge emberek eszköze!” A legtöbben azzal mentegetőznek, hogy a cigaretta enyhíti a stressz okozta feszültséget, ami sokak szerint igaz és sokak szerint nem. Az azonban biztos, hogy a rágyújtás beidegződött mozdulatsora sokkal inkább segít feloldódni, mint maga a nikotin.

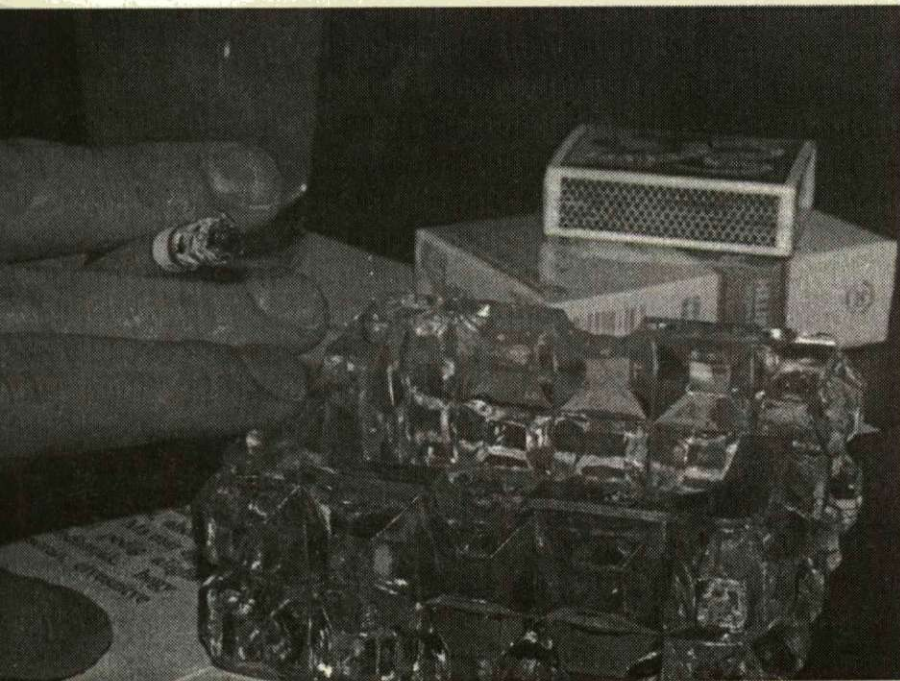
A cigaretta kimondva, kimondatlan fontos társadalmi szerepet tölt be. Hiszen hányszor oldott már meg egy feszült helyzetet ez a mondat: „Gyűjtsunk rá!” Mintha azt mondanánk „Lazítsunk egyet!” S a cigarettaszünet fogalma már mindenhol létezik, s néha ott is emlegetik, ahol senki sem dohányzik. Egyszer egy sokat tapasztalt világfí azt tanácsolta nekem: „Mindegy dohányzol, vagy sem, mindig legyen nálad öngyújtó!” „Miért?” – kérdeztem vissza. „Hogy tudj tüzet adni.” S valóban, hány ismerkedés

kezdődött már azzal, hogy valaki tüzet vagy cigarettát kért valakitől! S ha így nézzük a cigi nem más, mint eszköz.

Gondolatmenetem nem dicserni, vagy elítélni akarja a cigarettát, mindössze arra próbál választ adni, miért dohányoznak az emberek annak ellenére, hogy ismerik káros hatásait!?

Görög Zsolt

A cikkkel, vagy a dohányzással kapcsolatos véleményeket, felháborodásokat, egyetértéseket, kiegészítéseket, cáfolatokat, megjegyzéseket a szerkesztőség örömmel fogadja, felkínálva a publikálás lehetőségét.

Kötéltánc

Legutóbb a Kék Rapszodiát hallgatva gabalyodtam bele ebbe a visszatérő problémába. A klarinét és nagyzenekar párbeszéde lassan elfeledtette velem éppen aktuális tennivalóimat és kinéztem az ablakon. Az ablakomból, ha eldőlök az ágyamon, mindig csak az eget látom. Tetszik, amikor a kék különböző színeiben úszik az ég, amikor a kelő Nap fényétől elpirul, mikor szikrázik és felhőktől habos és alkonyatkor, amikor lilás monokli sajog az izzósárga égitest körül. Az időjárás lejátssza nekem színjátékait. Félelmetes tud lenni és lenyűgöző.

Így csavarogtak a gondolataim el a messzeségbe, hogy bele is akadjanak az örök kérdésbe. Abba a bizonytalanságba, amit úgy hívnak, hogy szerelem. Aminek hallatán megborzongok, elmosolyodom. Majd a borzongás

hirtelen hidegrázásba csap át. Diaképek gyanánt villannak be emlékezetem képernyőjére a kínos jelenetek, a találgatások és bájos tévedések. Amelyek nem igazán akarnak megszépülni. És természetesen mindig kite szem magam újabb és újabb hatalmas koppanásnak. Mert a szívemet és az eszemet nem tudom becsukni. Így a tetszetős csapda mindig magába zár. A vágyott forróság, de legalábbis isteni melegség helyett egy fémes és kristályos ketrecben találom magam. A Jégkirály szadomazo kalitkája, kiút – legalább is egy-két késszúrásig – nincs. Keserű tapasztalatokkal gazdagodva, de szegé-

nyen kivet a jégkék mélység. Minden egyes eset szilánkokban szurkál tovább, már vigyázok magamra, jól bezárkózom a saját bőrtönömbe, ahonnan aztán bonyolult kiszabadulni. Visszabújok a már otthonosnak tűnő, el-lenséges magamba. Takaréklángon spórolom a reakcióim. Bizalmatlanul bízom meg a sokaságban. Csak egyben kellene bizalmasan hinni? Csak egyben...

És megint csattanok. Fájdalmasat a ledöngölt földön, mert talán ennyire hinni senkiben nem szabad. Mert örült erővel átzuhantam a ló másik oldalára.

A nyeregben maradni csak egyensúlyozva lehet. Mint a kötélén, artista módra, háttérben a csillagos éggel. Utálatos cirkusz ez. Egy szürreális harctér. Ég és föld. Porond és díszlet. Helyszín, melyben érzékeny és naív szereplők vagyunk.

És vannak olyan szerencsés pillanatok, mikor olyanok találkoznak egymással, akik az ügyeskedés, egyensúlyozás és akrobatika azonos szintjéig jutottak, így jól megértik egymást.

Talán csak a szórt fény és az araszoló felhők intenzív fürkészése váltja ki ezt a hatást az agyban? Nem hiszem. Nehézségek nélkül produkálja ezt a tekervényes szerv bármikor. Különösen, amikor elkap a melankólia sárga és beteges puha marka, ha meggyötör a letörtség és nem látom a ködtől a neptünkék eget...

szása

MILLIOMOS VOLTAM TÖRÖKORSZÁGBAN

3. rész

Egy magyarázattal tartozom. Azt kellene megmagyarázzam, hogy milyen bőkezű szponzoroknak köszönhetően voltunk mi milliomosok Törökországban... Nos, egyszerűen arról van szó, hogy szegény törökök pénze hihetetlenül híg, így még az én, konvertibilisnek aligha nevezhető kemény 25 000 forintom is több mint 28 millió lírát ért. Kellemes érzés leszögezni, hogy semmilyen anyagi támogatásban nem részesültünk holmi multinacionális cégek jóvoltából; az első fillértől az utolsó dollárig magunk kerestük meg az útravalót. Pedig milyen izléstelenül dögös reklámfotókat lehetett volna készíteni – Egy Allah háta mögötti hegyi falu közepén jéghideg üdítőt kortyolgatva izzasztom a fülemhez a maroktelefonomat, és mosolyom azt sejteti, hogy bár-

mennyire is eltévedtem, semmi okom pánikra, hiszen a „társam” mindig velem van...

Nos, ezzel a „rengeteg” pénzzel a zsebünkben természetesen rá voltunk kényszerítelve arra, hogy ahol csak lehetett, megpróbáljunk elsiklani bizonyos dolgok felett. Itt van például az az idegenforgalmi gyakorlat, hogy ahol valami finom természeti vagy kulturális csemege található, ott az emberek megpróbálnak minél több pénzt kicsikarni az élményekre és idegenekből. A szuvenir-árusok hadát még viszonylag könnyű kicselezni, és a büféket is el lehet kerülni egy kis önakarattal, de a látványosság közvetlen közelében ott leselkedik a környezetlen Belépődíj.

Hogy Törökországban hová kell belépődíjat fizetni, kinek és mennyit, azt valószínűleg még maga a nagyszakállú próféta sem igen tudná megmondani. Kis-Ázsia legimpozánsabb ókori városának, az egykoron kétszázézer lelket számláló Efeszosznak a megtekintéséhez ugyanis elég volt a hollywoodi efbíj-ügynököktől ellesett laza csuklómozdulattal felvillantani a nemzetközi diákigazolványt, és máris beléphettünk a szervezett turistacsordák hullámai által ostromlott területre... ingyen! Maguk a romok szinte ki sem látszottak a tarkabarka zajtömegből, az emberek egymás sarkát taposva idétlenül pózoltak a gyönyörűen faragott kövek előtt, és a csenddel együtt elillant a régmúlt idők szelleme is, amelyet az ókor más, elfeledettebb emlékei közt bolyongva éreztem, ha végigsímtottam egy-egy repedezett követ, kidőlt oszlopot. Efeszosz nem hiába lett a turistahadjáratok egyik fő célpontja Törökországban, hiszen mérete és szépsége igazán lenyűgöző, én mégis több csodát találtam a Földközi-tenger fölé

Tengeri vízesés

hajló hegyek között megbúvó Thermeszosz erdőben elszórt romjaiban. Akárcsak Mexikóban a maják templomait, e hajdanvolt város romjait is lassan, végtelen türelemmel zárja zöld bőrtönébe a természet: Darabokra repedt falai ma már a kattogó fényképezőgépeket gyanakvóan figyelő gyíkok birodalma, apró anafiteátrumának akusztikája csak a tenger felől néha idáig elvergődő szél játékát erősíti fel, és a bokrok alatt, fák tövével díszes szarkofágok emlékeznek az egykori élőkre és holtakra. Egy másik ókori város, Aszpendosz romjai halank omladozva figyelik egykori sors társuk magasba ívelő pályafutását – A városra ugyanis nem kíváncsi senki, de a világ legépebben fennmaradt római színházának hírneve úgy vonzza a turistabuszokat, mint a pottyantós budai a legyet. A meglepően ép csatornázott utcák, amelyek fölött itt-ott még átível egy-egy boltív, a hatalmas bazilika komor falai és a város többi részlete ugyan miért is keltené fel az érdeklődést, hiszen ingyen megtekinthető. Ezzel szemben az amfiteátrumba bejutni már pénzes buli, ergo ott az igazi látnivaló... gondolhatja a luxusbuszokból kiömlő tömeg, és kifizeti a

Thermeszosz

pofátlanság határán egyensúlyozó belépődíjat. Mi természetesen úgy gondoltuk, hogy a belépődíj árát inkább két-három finom, fűszeres-paradicsomos-hagymás kebab elfogyasztására áldozzuk, és megpróbáltunk bemászni. Fel is pattantunk az amfiteátrum tetejére, ami nem volt egy nagyon megerőltető mutatvány, hiszen a színház egy domboldalra épült, így a dombról szinte rá lehetett sétálni a köríves falra, és rácsodálkoztunk az élénk táruló látványra. Lábunk alatt színes bogaraként nyüzsögtek a világ számtalan sarkából iderajzott turisták, ügyetlenül botorkálva Thália ókori híveinek bizonyos testrésze által simára kopottat kőpárnákon, és az egykoron díszlet szerepét betöltő hatalmas, párkányokkal tagolt, mestersen faragott fál felett tekintetünk a látóhatáron terpeszkedő hegyekig csaponghatott. Csak egyetlenegy apróság zavarta ezt a csodálatos panorámát – A szemünk sarkában egy török katona a fegyverét rázva félreérthetetlenül nekünk címezte a nemzetközileg használatos „Takarodjatok, különben...” – kézjelzést, amit mi ajánlatosnak találtunk rögtön meg is érteni. Ezek után fájó szívvel mondtunk le a kebabzabálás gyönyöreiről, és kifizetve az ötszáz ezer lírás belépődíjegyvet mi is belökdösődtünk a színház porondjára.

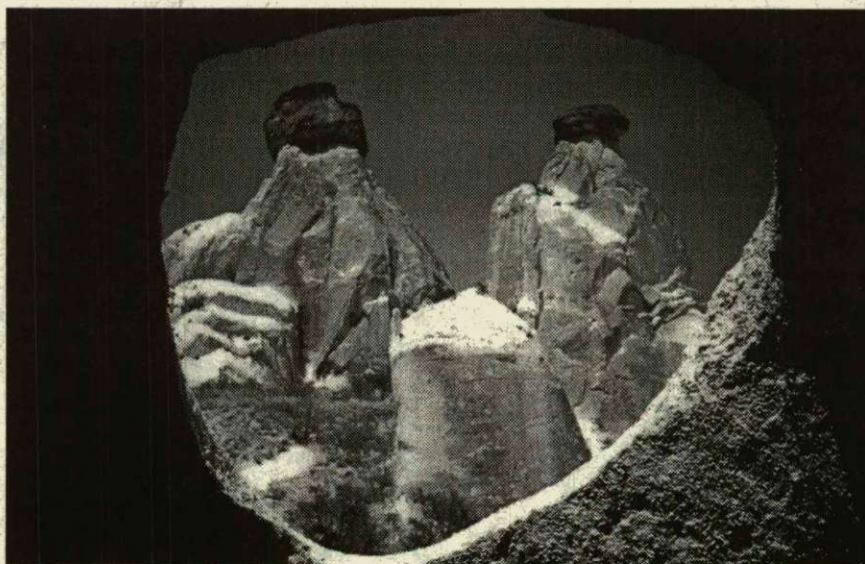
Nem fizettünk viszont belépőt a híres Kappadókia szélén, a semmi közepén található Ihlara völgyébe. A 3253 méteres Hasszán-hegy poros, szürke árnyékában megbúvó faluba eljutni busszal is nehéz feladat, autóstoppal pedig művészet, ugyanis a település tényleg a világ peremén fekszik. Az utak itt egyszerűen véget érnek, és mi az útkereszteződésben állva elhagyatottan bámultunk a sárgásszürke porfelhővé változó krumplicsállító teherautó után, amelynek a rakományán eddig edzettük az egyensúlyérzékünket. A völgyet valamikor réges-régen egy eltévedt kis folyó vájta a szinte sivatagnak nevezhető földben, és otthonosan berendezte: Zöld fákat, bokrokat és színes virágokat hozott magá-

val távoli szülőföldjéről a zord, vörös falak közé. Ez a csodálatos, eldugott oázis megnyerte a csendet kereső ember tetszését is, és a katedrálismagasságú, függőleges falak tövében egymás után születtek a kis keresztény sziklatemplomok, falaikon a szigorúan emberábrázolás-ellenes iszlámnak köszönhetően mára már többnyire arcukat vesztett festett szentek, próféták és angyalok színes hada. Mivel Ihlara egyaránt szolgál természeti és kulturális látnivalóval, a belépődíj létének problémája nem is volt kétséges, de amíg a saját két szemünkkel meg nem pillantottuk a célt, egyszerűen képtelenek voltunk elképzelni, hogy egy völgyet miként lehet ellenőrizni ilyen szempontból. Nos, ezt a kérdést maga a természet oldotta meg – Álmaink völgyének ugyanis volt egy bejárata, egy kijárata, no meg szédítően függőleges falai. Letekinteni még letekintettünk a széléről, böszsen fényképezve a mélységet, de lelki szemeim előtt már annak a gondolatára is lepergett a fél életem, hogy emberrnyi hátizsákjainkkal nekivágunk a már meredek lejtőnek sem nevezhető ereszkedőnek. Mivel makacsul ragaszkodtunk eredeti elképzelésünkhöz, hogy nem teszünk magunkat nevetségessé azzal, hogy nem bírunk ingyen bejutni egy völgybe, feltűnés nélkül kerülgetni

Tufatornyok

kezdjük, és végül találtunk egy kevésbé ijesztő meredélyt, amelyen még valami ösvényféle is porzott (bár így utólag belegondolva inkább középfokú zergeképző lehetett). Lent a völgyben pedig már türelmetlenül vártak ránk az élmények: A történelem előtti óriások hatalmas bástyáit és várait idéző vörös és sárga sziklafalak lélegzetelállító méretei és fantasztikus, kubista formái; az elhagyatott sziklatemplomok középkort idéző, sejtelmesen hangulatos félhomálya, amelyet néha-néha zajosan érdeklődő turistahad özött ki a fák közé; egy ma-

Ablak Kappadókiára

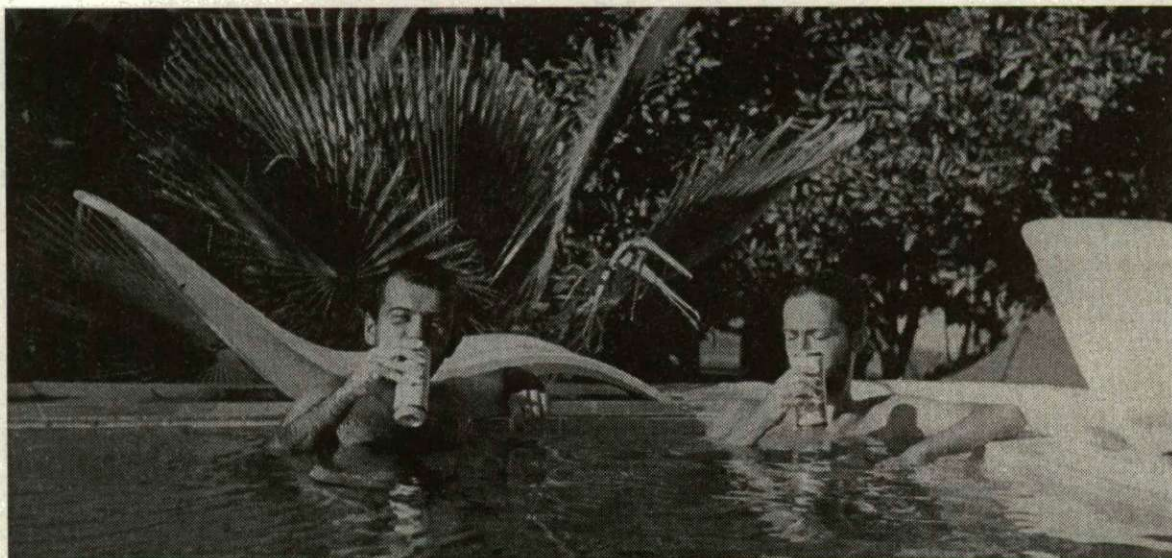
gavájta sarokban békésen permetező vízesés, amely alatt szinte két kezünkbe vehettük a szívárványt; a két barátságos katona, akikkel szakadozott térképünk köré telepedve még az addigi útvonalunkat és a tervezett folytatást is megbeszéltük, és akikről végül kiderült, hogy éppen a hozzánk hasonló jegynélküli potyalátogatók leleplezése és kitoloncolása volt a feladatuk (a mai napig nem értem, hogy akkora hátizsákokkal hogyan tudtuk megúszni lebukás nélkül); egy számár és a hátáról legurult méretes rönkfá körül tanácstalanul topogó két golyófejű falubeli kisgyerek, akik miután újramálháztuk nekik a fülest, szomorú szemekkel akarták kifizetni a segítséget, aztán boldogan tűntek el a fák között, látva, hogy milyen hangosan mosolygunk ezen a számunkra képtelen (... és elgondolkodtató) ajánlaton.

Az Erciyes vulkán régen szétrobbant, de ma is lenyűgöző, hófedte romjai körül hatalmas területen terpeszkedik el a Föld külső és belső erőinek gyermeke, az ezerarcú Kappadókia. A majd négyezer méter magas öreg tűzhányó egykoron vastag, puha tufatakarót szórt birodalmára, amelynek anyagából az arra csellengő folyók és a vidék felett átsuhanó szelek az évezredek alatt hihetetlen szépségű szoborparkot alkottak. De hogy a tájnak még holdbélibb arculatot adjon, az ember is besegített e műemkek létrehozásába, és lakóházait, templomait egyszerűen belefarafta, simította a természetbe. Hófehér, sárga, rózsaszín és halványzöld szurdokok falában megannyi, a közelmúltban még lakott barlang és festett szentély, sajtyszerűen át meg átfürt omladozó sziklavárosok labirintusa, természetalkotta oszlopok és karcsú tornyok tetején egyensúlyozó lapos kövek vezetik a szájátva bolyongó vándor minden egyes lépését, csábítják mind messzebb a rohanó külvilágtól. Itt még a luxusturisták bárgyú sznobsága sem zavart, hiszen Kappadókiá széles „vadászmezőin” könnyedén el lehet kerülni az idegenvezetőjüket birkák módjára követő, idegesít-

tően jelenkori jelenségeket. E mesebeli vidéken az idő elveszíti jelentőségét és értelmét – esténként porosan, élményekkel telve, a leírhatatlanul szép formák és színek bővületében zuhantunk vissza a jelen világába, olcsó szállodánk kicsiny, kórházjellegű szobájába. Az igazsághoz tartozik azonban az is, hogy e csodálatos helyen eltöltött öt nappól teljes két és fél napon keresztül hullást játszottunk mindhárman (lásd – 2. rész), remélve, hogy csak egy enyhe szemmelveréstől szenvedünk, és gyógyszer helyett koplálással meg házi gyomormosással próbáltunk megszabadulni hivatlan egysejtű vendégeinktől. A szálló hűvösen fehér szobájában éberem haldokoltunk egymás mellett, néha egy-egy kortyot lecsúsztatva sivatagos torkunkon a felhalmozott többliternyi üdítőből, majd hirtelen támadó belső erők kényszerítő hatására kipattantunk az ágyból, és gyorsasági rekordokat döntögetve szédelegtünk ki abba a bizonyos kis helyiségbe vöröses színű, remélhetőleg bacilusokkal teli folyadékot csobogatni. Ezután, cseppet sem megkönnyebülve, szinte négykézláb vonszoltuk vissza kívül-belül száraz testünket (azt hiszem ez a porhüvely-állapot) a takaró alá. Ez az ágyhoz kötött két és fél nap jobban agyoncsapott, mint a túrázással eltöltött bő három hét, és én mégis úgy érzem, hogy ez is hozzátartozott a Kalandhoz...

Mint ahogyan hozzátartozott még Törökország rendkívül színes és barátságos városaiban és falvaiban megtapasztalt számtalan kisebb-nagyobb élmény és találkozás, amelyek most nem kaptak ugyan szót, de életemet ugyanúgy végig fogják kíséreni. És ha valakiben ezek után még felmerülne a kérdés, hogy mi értelme van ezeknek az utaknak, azok számára ajánlom ezt a keleti mondást: „Az élet álom, amelyből a felébredés a halál” – Én remélem, ha majd elérkezik az ébredés ideje, egy csodálatos álom emlékével fogok távozni!!!

ATA

NEM VERSENYEZHETEK A TEREMTŐVEL

Interjú az egyetlen szegedi művészfilm-rendezővel

Csabai Ferenc 31 éves, két gyermekes közalkalmazott, a SZOTE Hallgatói Irodájának vezetője. Reggel nyolcra jár dolgozni, adminisztrál, egyeztet, intézkedik, közben pedig állandóan töri a fejét – furcsa történeteken...

Haladó vagy, és mégis mást csinálsz, mint a többi – jó ez ilyen hülye duma, de valahogy bele kell lendülni. Fogalmazd meg légy szíves, hogy mivel foglalkozol!

Én filmet csinállok, alapfokon talán, vagy hát középfaladó szinten – nem tudom az ilyen besorolásokat, és igazán nem is hiszek bennük – mondjuk, hogy van bennem bizonyos tehetség a film irányában ami kikívánczik belőlem.

Ennek vannak korlátai, elsősorban anyagi, másodsorban emberi... velük dolgozni, közös nevezőre jutni nem mindig egyszerű feladat.

Most jönnek az igazi közhelyek: mióta csinálod, hogyan indult, stb.?

1997 nyara óta csinálom, akkor sikerült először kamerát szereznem. Először össze-vissza fényképeztem mindent, ebből egy kaotikus anyag keletkezett, amit megpróbáltam filmszerűvé tenni, de véleményem szerint nem sikerült. Azóta egyre komolyabban csinálom, gyakorlatilag telhetetlen vagyok. Egy valamit nagyon sajnálok, hogy nincs akadémiai szintű ismeretem, tehát nem végeztem főiskolát filmművészetből.

Talán nem érdektelen, ha tovább boncolgatjuk az előzményeket.

Engem nagyon régóta foglalkoztatott ez a dolog, de valószínűleg „pipogya” gyerek voltam, és ez az oka, hogy ilyen későn került kamera a kezembe. Rengeteg ötletem volt/van, folyamatosan filmek peregetek a szemem előtt.

Korábban fotóztam, apróbb sikereim voltak, ha a hivatalos elismerést nézzük. A fotózás alapvetően ott kapcsolódik a filmhez, hogy mindkettő a képről szól. Az elkészítés módja ugyanazokat a szabályokat követi, tehát komponálni tudni kell, színekkel bánni tudni kell: színdinamika, árnyalatok stb.

Kezdetben beleestem abba a hibába, hogy ötvöztem a forgatókönyvíró, operatőr és rendező szerepét, ezt azonban mára már korigáltam.

Mi az igazi oka, hogy ezeket teljesen külön kell választani?

Mert mind a három külön szakma. Ahhoz, hogy a filmezést magas szinten lehessen művelni, minden poszton jó felkészültséggel rendelkeznie kell állnia. Van egy jó fantasztika aki kitálal egy történetet, azt egy író le tud

ja írni. Aztán az író megfogalmazását valakinek vizuálisan látnia kell, ez a rendező. Kell egy operatőr aki mindezt képileg megfogalmazza, nem is beszélve a vágó fontosságáról, aki a nyersanyagokra olyan rálátással bír, hogy ezeket úgy tudja – persze a rendezővel konzultálva – egymás mellé rendezni, amint a képi feszültség megkívánja. Vagyis különféle műveltségű, de azonos mentalitású emberek alkotása a film.

Úgy tudom, többféle stílusban dolgozol.

A legegyszerűbb amivel próbálkoztam, az a „videoklip”. A műfaj mindig is foglalkoztatott, én is szerettem a zenét és izgat a képi megfogalmazása. Az más kérdés, hogy a művészi megítélése kétes: ha csak képi effektekkel bombázzák a nézőt, az valószínűleg nem művészet például.

A másik műfaj, amivel próbálkoztam, „kísérleti filmnek” szokták nevezni általában. Ebbe a kategóriába sokminden belezsúfolható. Többnyire azt szokták mondani, hogy minden film kísérleti film – nos, szerintem ez nem igaz. Vannak olyan filmek amelyek panelekből építkeznek, namost a kísérleti film megpróbálja ezeket a paneleket átértékelni, és azokból – természetesen a film törvényszerűségeit követve – összerakni valamit.

Semmilyen korlátja nem létezik a kísérleti filmnek?

Nem, ez nagyon szerencsés műfaj, az ember szabadon bánik a „tér-idővel” (sic!). De egyvalamire figyelni kell: amikor filmet csinállok, az alapvető törvényszerűségeket figyelni kell, mindegy hogy milyen műfajban mozogok. Ezeket pedig nem lehet

pontosan meghatározni – valami köhézió, ami a filmet filmmé teszi –, de minden néző tudja, hogy most filmet látok-e, vagy sem.

O.K. Van egy fontos dolog, ami eszembe jutott: egyszer meséltél nekem a nevetés fontosságáról. Fejtsd ki, legyél kedves, az ezzel kapcsolatos nézeteidet!

A nevetés egy abszolút hiteles dolog az életben. Kevés olyan tényező van amit nem kezd ki az idő: Chaplinen még mindig tudunk nevetni. Ha valakit a filmmel a székbe akarok szögezni, humorral ezt biztosan elérhetem. A humoron belül pedig inkább az intellektuális szférát kedvelem. A tömegigények azonban inkább a szituációs humort követelik.

Woody Allent leginkább azért csodálom, mert úgy tudja ötvözni a két féle viccet, hogy ez mellett populáris is maradt. Megéri a producereknek a filmjeibe investálni, és közben értéket terem.

A humor egészen primitív szinten hat és ez nagyon jó. Minden ilyesmi nagyon jó: egy sör, egy pizza...

Lehet hogy ez az ars poeticád legfontosabb eleme? Aztán felsorolhatnád a többi is!

Így van. A következő a „realisztika” – sőt egyenrangú a humorral. Ha az utcán nyitott szemmel jársz, egy csomó olyan jelenetet látsz ami filmbe való. A valóságot nem lehet felülmúlni. Lehet jó sci-fit, vagy mesét csinálni, de ezek mind a valós elemek

miatt lesznek jók – valóság arcok, indulatok beépítésére gondolok például.

Egy harmadik, nélkülözhetetlen komponens a „kétértelműség”. Vagyis, egy film soha nem mond meg semmit, ugyanakkor felidéz benned valamit, kérdéseket tesz fel, elbizonytalanít. Elülteti benned a bogarat.

Jó. Mesélj nekem kérlek, hogyan látod, hol a helye a művészfilmeknek manapság? Mekkora az érdeklődés irántuk?

Úgy tudom, hogy ez iránt a műfaj iránt nő az érdeklődés. Jót tett neki a multiplex-mozi megjelenése. Tudod ez az a műfaj amikor teljesen ki vagy szolgálva (Coca-cola, popcorn, kényelem), tökéletes hangminőség, digitalizált kép. Talán ezzel szemben beindult egy ellenakció a nézők részéről. Ugyanolyan trend ez, mint amikor megjelent a CD, elkezdtek a bakelitlemezeket gyűjteni. Namost az egy más kérdés, hogy az értő közönség is nőtt-e és hogy mekkora helyet foglal el a sznobizmus. Egyébként a „művészfilm” kifejezést sokan nem kedvelik és ezen nem is csodálkozom. Voltak idők, amikor teljesen lejáratták ezt a fajta filmet: ilyen például a „dobozba zárt filmek” esete. A rendszer-váltás után minden addig betiltott filmet válogatás nélkül magasztaltak.

Eddigi munkásságodról milyen visszajelzések jöttek és milyen szintekről?

A legnagyobb sikerünk az volt

amikor a „Tamagocsi” c. filmünket bemutatta az MTV 2-es csatornája. Helyi szinten nem vagyok ismert, aminek valószínűleg az az oka, hogy nem eléggé propagálok magam. Volt azonban két filmbemutatóm, ami nagyon jó érzéssel töltött el egyrészt a viszonylag nagyszámú nézőnek köszönhetően, másrészt a bemutatók utáni beszélgetéseken feltett sok jó kérdés miatt.

Van-e filmművészet Szegeden?

Nem tudok róla, én nem ismerek senkit egy-két dokumentarista csoporton kívül. Ilyen fiktív történeteket nem készít senki rajtam kívül tudtommal.

Szeretnél még valamit elmondani?

Talán azt, hogy mi a francér csinálja az ember. Ez egyszerűen szükséglet, ez kívánczik ki belőled. Ettől érzed magad harmonikusnak, kiteljesedettnek. Tehát semmi extra nincs benne, kb. azonos szintű dolog valószínűleg a kapálással, csak kevesen csinálják.

Ha nem csinálhatom frusztrált vagyok, gyógyszereket szedek és idő előtt feldobom a talpam. Úgy érzem a forgatások alatt, hogy a „balhé” miatt vagyunk itt – az a legfontosabb.

A végeredmény mindig silány, mert végül is teremtünk valamit és a Teremtővel felvenni a harcot nem lehet...

Vandlik János

Filmográfia:

1. Szentenciák – kísérleti film, 1997.
2. Zwickautól Timbuktuig – játékfilm, 1997.
3. Megalázó durva szerelem – videoklip, 1998.
4. Tamagocsi – rövidfilm, 1998.
5. Kocsmazaj – kísérleti film, 1998.
6. Karavaggio bibliája – kis játékfilm, 1998.
7. Terra Rossa – kísérleti film, 1998.

Süssfeln UP!

Az Up! névre hallgató zenekart eddig két szám alapján ismertem, ami nem mondható túlzottan soknak. Szerencsére az egyik általam egyébként kedvelt szám még a befutás előttről való, ez pedig a Stex című, amely sajnos nem volt hallható azon a koncertjükön, amelyet február másodikán adtak a Jate Klubban. Nem tudom, mi miatt volt aznap akkora tömeg, de kettős dolog lehetett. Egyrészt ugye az Up!, másrészt pedig a vizsgaláz utáni kedélyes szorgalmi időszak kezdete, amely egybeesett ezzel a dátummal. Aki az Up! miatt ment el, biztos nem bánta meg, „Hát ez ~~kurva~~ jó volt Peti, nagyon kidöglöttem!” és hasonló megjegyzések találtak el engem, de persze voltak, akik megkérdézték, hogy „erről a ~~szarról~~ mit tudsz te majd írni?” Hát például ezeket a véleményeket. Bármennyire is slágerzenét játszanak a fiúk, én többre becsülöm őket, mint a Sál Gázt, vagy az Ámokufók jellegű „Hód némán rád hajóóóóó – gyertünk énekeljétek ti is” csak playbackról játszó (?) zenekarokat (???). Egyébként nem kezdők a srácok. Régóta játszanak együtt, például a Banhofban is többször előfordultak már, csak hát most lettek felkapva, hogy nálunk is elnyomult már a funky meg a Jamiroquai-hullám. Az egyik legsajnálatosabb dolog az Up!-al kapcsolatban egyébként pont az, hogy kísértetiesen hasonlítanak a számok a fent említett zenekar dolgaihoz, illetve, hogy egy dinamikus számkezdésből végül egy ugyanolyan ütemű és hangulatú nóta kekedik ki, mint az előző volt. Amúgy lehet szeretni őket, mert dúdolhatók, énekelhetők a számaik, akár utcán, akár egy algebra szemináriumon is, főként néhol értelmetlen és rímtelen szövegük miatt, amit nem neveznék mindig hátránynak, mert végre valaki fogta magát és bebizonyította, hogy teljes rímtelenséggel is lehet sikerzenét produkálni (bár ezzel már Cipő is próbálkozott), gondoljunk csak a Nap című számukra, amelyet háromszor játszottak el, nehogy elfelejtsék, viszont a közönség a vége felé a zenekarral hihetetlenül jól szólt... Ja, hogy a banda színpadi dolgaírói is szóljak néhány szót: mindenki él a színpadon, szinte mindenki szövegei néha, a basszgitáros sokat poénkodik, de csak azért nem jönnek be, mert nincsenek még elegenden rajongótáborban, akik később egy-egy vicctől fognak szebbeket álmodni. Az egyik legprofibb a csapatban a Dj., de ő már az Animal Cannibals mellett is bizonyított. De komolyan és szörszálcseresznyézés nélkül, lehet hallgatni zenéjüket, működik a dolog, a Jate és más klubok közönsége pedig vevő az ilyesmire. Maradjunk annyiban, hogy örömteli dolog, hogy egy második vonalbeli zenekar eddig nem túl populáris zenével egyre előrébb csúszik a slágerlistákon, ami nekik nagyon jó, nekünk pedig jobb, mintha megint jönne a Szerény Dióm.

molnárpeti

6720 Szeged Jókai u. 4. Telefon: (62) 420 792

„Hangszerület felsőfokon!”

Az országban egyedülálló hangszervászték.

Magyar és külföldi kották, iskolai kották.

Magán zeneiskola – Könnyűzene.

Hangszerjavítás, márkaszervizek.

Gyorsított OTP ügyintézés.

dj pekka
bemutatja:

ZEBRA
TOP 22

1. GUANO APES lords of the boards
2. NYERS méreg nélkül
3. KULA SHAKER mystical machine gun
4. ROBBIE WILLIAMS no regrets
5. KISPÁL ÉS A BORZ az utolsó aktus a földön
6. BEASTIE BOYS boys movin'
7. ÁKOS végre
8. THE ALL SEEING I walk like a panther
9. R.E.M. lotus
10. CHEF chocolate salty balls
11. SHERYL CROW there goes the neighbourhood
12. OFFSPRING pretty fly
13. MANIC STREET PREACHERS the everlasting
14. CARDIGANS erease – rewind
15. ÜLLŐI ÚTI FÁ:K esküvő
16. FATBOY SLIM praise you
17. BECK nobody's fault but my own
18. BRYAN ADAMS – MEL C when you're gone
19. FAITHLESS take the long way home
20. LIQUIDO narcotic
21. METALLICA turn the page
22. NYERS a gyengébb nem szívat

Info: www.lib.jgytf.u-szeged.hu/~ling/3/Page3.html

Kern András alias Cohen

Decemberben jelent meg Kern András új albuma, Engem vársz címmel. Én azt vártam, hogy Kern az előző lemeze óta felgyülemlett örömeit, fájdalmait, tapasztalatait fogja velünk megosztani, de kellemesen csalódtam.

Az album alapötlete Leonard Cohen legismertebb, kitűnő dalainak előadása magyar nyelven. Erre volt már példa, amikor Zorán átvette, és Volt egy tánc címen adta elő saját szöveggel Cohen Thake this valc című dalát. A különbség az, hogy míg Zorán csak a dallamot használta fel, addig Kern Fábri Péter által lefordított dalokat énekel úgy, hogy a személy- és tulajdonneveket a színművész stílusára, környezetére szabta át. Többek között így lett a Chelsea Moteltől Gellért Szálló, A híres kék ballon című számban megemlítt Clinton. streetből Lövölde tér, Jane-ből Ágnes, valamint így került be a Dal utca 7-be Cseh Tamás neve.

Az, hogy Kern egy másik zeneszerző-előadó érzéseivel, gondolataival töltött dalokat énekel, furcsa, de nem zavaró. Köszönhető egyrészt a már említett fordításnak, másrészt a hiteles előadásnak. Persze, vágthatják rá, hiszen Kern András nagyon jó színész és most éppen Cohent játssza el. Valószínűleg ez is benne van, de a dalokat hallgatva, érezni lehet, hogy Kern tökéletesen magáévá teszi a szövegben rejlő lényegét. Leonard Cohen zenéjére legin-

kább a melankolikus jelző illik. A kiválasztott dalok nagy része a szerelemről szól, annak is inkább az árnyoldalairól.

Ezzel a borongós hangulattal talán fias elvesztése miatt érzett fájdalomából adódóan Kern azonosulni tud, hangja pedig hasonlít a kanadai előadóéra, mégis megmarad a „kernes” rekedtség.

A dalok hangszerelése is pontosan követi az átvett szerzeményekét, ahogy a vokál hangzása is.

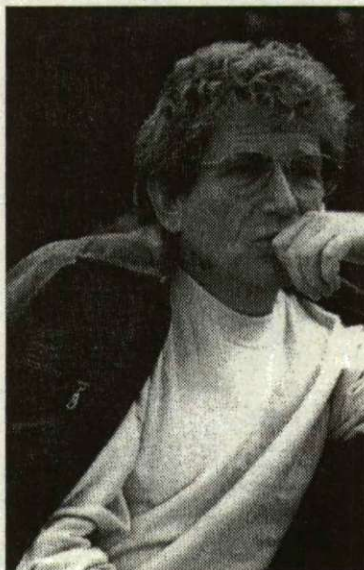
A hasonlóság tehát elég erős, néha túlzott is. Az igaz, hogy Kern hibátlanul adja át Cohen dalait, de ha még jobban átalakították volna azokat, akkor nem lenne az embernek az a gyanúja, hogy Kern András olyan egyéniség, akiről nehéz elképzelni, hogy kész számokat újraénekel. Tőle a Lövölde tér-, Pincérrock féle róla, rólunk szóló dalokat várnánk.

Így a Cohen, Kern-rajongók nagy része fanyalog, mivel szerintük ez csak egy közepes utánzat. Akkor kinek ajánlom ezt az albumot?

Azoknak, akik igényes, valódi mondanivalóval rendelkező dalokat szeretnének hallgatni, és elegük van az éppen divatos „tucatszarakból”. (Pl.: Pimpa, Dupla Kávé, Hooligans, Kiwi, Hexina...)

Én azért tovább várok egy igazi Kern albumra.

Varga Tamás

Ákos

Összevissza hallgatok mindenféle zenét. Például a Pete Schiffer által létrehozott kortárs idegborzoló, de a komolyzenei kommerszek sem állnak tőlem távol, mint a Carmina Burana, Ravel Bolerója, amiket minden helyzetben szeretek hallgatni.

Mostanában, ha popzenét hallgatok, akkor vagy nagyon régi kedvenceimet, Peter Gabrielt, Sarah Maclahlant, vagy pedig olyan zenekarokat, amelyek most vergődnek a csúcsra. Ilyen ez a Pete Schiffer, ami hosszútávon hallgathatatlan, de csomó olyan ötlet és újdonság van benne, amit csak ezektől az új bandáktól kap meg az ember.

Mit szeret hallgatni, milyen koncerten volt utoljára?

Takáts Tamás

Mostanában az a mániám, hogy kétféle zenét hallgatok. Az egyik Miles Davies, Charlie Parker-féle jazz zene, a másikat akkor hallgatom, ha rám jön a dilihopp, ilyenkor Beatlest teszek be, mégpedig a pszichedelikus korszakból, amikor már ugye nem ilyen jól fésült gombafrizurájuk volt, hanem hosszú haj, szakáll. Utoljára egy nagyon jó koncerten voltam, amikor Jan Garbarek nyomta, az tuti volt.

Galla Miklós

Legszívesebben Beatlest, Illést, Fonográfot, Elton John hallgatok, de nagyon szeretem a Yes-t, Simon és Garfunkelt, a Carpenterst.

Az utolsó koncertélményem a Dolly Roll volt a BS-ben. Ne lepődjön meg senki, én 20 éve nagyon jó barátságban vagyok Novai Gáborral, az együttes vezetőjével, sőt '84-ben turnéztam is velük, mint vendég és előzenekar a GM 49-cel. Mi lejátszottunk 3 számot a Novaiék előtt, azután átváltottunk matrózruhába, és billentyűs hangszereken működtünk közre a Dolly Roll fellépéseken, és így egy közeli, baráti kapcsolat alakult ki velük.

Üdvözlök minden Túlélőt!

(de a nem-túlélőket is)

Még szerencse, hogy egy évben egyszer van január. Rádásul már túl is vagyunk rajta. Remélem, olyan sokat jártatok moziba és színházba, hogy már alig várjátok, hogy felvehessétek az ösztöndíjnak becézett aprópénzt. Csak a miheztartás végett közlöm, hogy a Kalózok c. filmen nagyon jól szórakoztunk. Nem egy filozofikus alkotás, viszont ki kapcsoló. Az Egyiptom hercegét is elég volt egyszer látni, de egyszer érdemes volt. Dzsó Blekkről bővebb infókhoz is hozzájuthatsz a rovatban. A Tor c. Kortárs Balett-darab pedig felépítésében és talán egy hajszálnyit hangulatában is változott. Új bemutatójuk március elején várható. Eme zanzásított összefoglaló-üdvözlő akármilyen után pedig vesszünk el a részletekben.

Jelentés a kulisszák mögül

Az igazság odaát van

Manó, Régi idők focija, Három nővér, Amerikai Elektra. A művek címei ismerősen csenghetnek sokak számára. Ami szorosan összekapcsolja őket, az a tény, hogy színre vitelükért egy bizonyos személy volt felelős: Telihay Péter, a rendező.

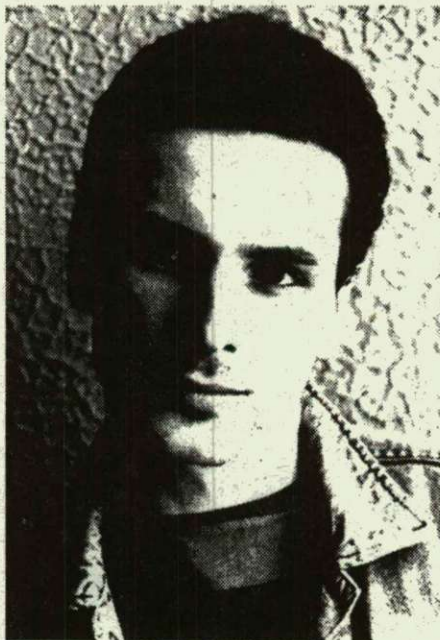
Tisztelt Olvasók, ne tévessze meg Önöket a fotón látható ártatlan tekintet, a hamvaság. Interjúalanyom a színház világában szinte születése óta jelen van, gyűjti tapasztalatait és adja át nekünk azokat a saját értelmezésében. Így arcbereendezése kissé „karakteresebbé” vált a kép keletkezése óta.

A nagypapa volt talán az első, aki igazán mély benyomást tett a gyerek Telihay Péterre ezen a téren. Színész volt ugyanis az úr. Az unoka el is jutott sikeresen az elhatározásig, és megtekintette a Színművészeti Főiskola felvételi vizsgájának feladatait, és inkább választott egy másik, nappali szakot. És tessék! Hát nem föl vették? Így dramaturgként lépett ki a főiskola kapuján négy év múlva. És milyen szerencse ez, itt jött rá arra, hogy igazából az előadóművészetnek ez a része érdekli igazán. A dramaturgia, a rendezés.

Le is szerződött a Szegedi Nemzeti Színházhoz Ruszt József társulatába a fiatal dramaturg. Megalakították a Független Színpadot 1989. december 11-én. Igen, igen, csakhogy hősrünk nem hagyta annyiban a dolgot és rendez-

ni is szeretett volna. 90-ben erre a szakra is felvették a már említett felsőoktatási intézménybe.

A második diploma megszerzése óta Szegeden dolgozik, emellett Pesten a Vígszínházban és a Radnótiban, és olykor szülővárosában, Miskolcon is. Nyíregyházán pedig visszatérő vendégrendező. Azért a színjátszás továbbra sem áll tőle távol, olykor fellép egy-egy darabban, de ez csak egyfajta kirándulás a számára.

Egy-egy darab kiválasztása sokféleképp végbemehet. Telihay Pétert meghihletheti egy személy, több egyéniség, figura, de akár egy társulat hangulata is, a közösség, egy atmoszféra. Sőt, egy dalt is. Megláthat egy-egy szituációban egy már olvasott jelenetet, előadókban bizonyos karaktereket. Ezek az impressziók aztán érlelődnek és formálódnak. Természetesen olyan eset is akad, hogy felajánlanak neki egy darabot megrendezésre. Ezt aztán vagy elvállalja, vagy nem. Ha igen, akkor a bemutató kitűzött dátumának megfelelő beosztásban megkezdődnek a próbák. Ami nem kis munka. Napi tizen-

két órási fizikai és szellemi energiafelhasználás. Rohangálás a színpadtól a nézőtér utolsó széksoráig és vissza, te-
gyük fel, vagy egyik előadótól a másikig.

(Volt már alkalom, mikor az éppen próbáló csapat lemérte a futkosást, az eredmény 10 km négy óra leforgása alatt. Szép.) Egy társulat általában kétszer próbál egy nap,

megkísérel kerek egésszé formálni egy lehetséges világot. Ami mindig a változás állapotában van. Igen, még a premier után is. Egy darab soha sincs kész, mindig van mit alakítani rajta. Az általában 5-6-7 hetes próbák után is minden produkciót megnéz Telihay Péter, fontos, hogy kövesse a mű további sorsát, a színészek játékát. Így lesz lehetősége finomítani bizonyos részleteket, értékelni tudja az előadás jó, illetve kevésbé jó elemeit. Mindezek mellett olyan eset is megesett, hogy két hét alatt hozták össze a Rómeó és Júlia címen ismert alkotást.

Számomra váratlan információ volt az, hogy a munkát az elején kezdi a rendező. Bár lehet, hogy egy darab színrevitelének az első fázisa nem mindig esik egybe egy darab elejével, amit aztán színre visz. (Érthető a gondolatmenet?) Ezt nem tisztáztuk kellőképp. Mindenesetre ezt el lehet képzelni úgy, mintha egy területet szeretnénk körbejárni és kitűzzük a térképen a megfelelő pontokat. Aztán felvázolunk egy útvonalat és elindulunk rajta. Később változtatni azért lehet a terven, módosíthatók az arányok, korrigálhatók a tévedések. A végén pedig kialakul egy rajzolat, ami már mutat valahogy.

Telihay csak AZÉRT nem néz meg régi rendezéseket, hogy tanuljon belőlük. A saját megérzéseire, belső képeire hagyatkozik. Erősen vizuális típus, érthető, hogy nem egy darabjának ő a díszlettervezője is. Általában saját ízlésének megfelelően alakítja a művek stílusát, olykor a szövegtől is eltér. Ez csak akkor ciki, ha él a szerző. Visszatérve a díszletekre, nincs kifejezetten preferált korstílus a számára. Azt tudja, hogy tiszta rokokó darabot nem szívesen mutatna be. A Három nővér c. Csehov-darabban kapcsolatban csak annyit tudott, hogy a piros lesz a domináns szín. Ezt aztán felturbózta Menzel Róbert, vérvörös műszőrrel borította be a pódiumot, kovácsoltvas bútorokkal megidézte az art deco hangulatát, mindezt megbolondította a padlózat össze-vissza tördelésével. Izgalmas volt. A háttérben a hatalmas Csehov-portré mintha a múltból tekintett volna „vissza”. Aztán az Amerikai Elektrában a klasszikus görög építészeti formák modern és korhű változatai határozták meg a teret. No és a fényhatások (ld.: előző Tű).

A hangulati aláfestés főszereplőiről is essék szó. Merész válogatásokkal találkozhatunk a zenei betéteket illetően. Régi művekbe kerülnek napjaink muzsikái. Filmzenék, áriák, népdalok abszolút nem kusza egymásutánban.

Rendezőnket nem igaztadják igazán a kritikák, de ha a kezébe akad egy, elolvassa azt. Inkább bizonyos kritikus véleményére kíváncsi.

Jelenleg a Platonov c. darabon dolgozik, távolabbi teréről még nem tudhatunk. '99 őszén még Szegeden rendez, ezt csak megnyugtatóul közlöm.

Egyébként az autózvezetés kikapcsolja Telihayt, a zenehallgatás is, és ha a kedves Olvasó szeretne a rendezőtől egy aláírást, ugorjon le a Balcsira, mert ott szokott szörfözni emberünk. Nyáron.

Szálka.S.

Szent István körúti álom

„Volt egyszer egy ház, abban volt egy színház, abban volt egy ember, abban volt egy gondolat, abban volt egy szindarab, abban volt egy nő, abban volt egy sóhaj, abban volt egy férfi, a abban volt egy álom...”

(Kern András)

„Álom az egész világ” – torzíthatnánk el Shakespeare híres mondását. A Vígszínház legújabb produkciója láttán. (Kern András – Presser Gábor : Szent István körút 14.). E lírai-groteszk szindarabban egy kétórás emlékidéző álmodozás veszi kezdetét. Itt álmodik, (álmodozik) mindenki – a fiatalok ugyanúgy, mint az idősebbek. Az előbbieket mert még nem éltek, az idősebbek pedig mert már csak régi emlékként, álmofoszlányként gondolnak a „nagy 70-es évekre”.

A Szent István körút ünnepel – persze diszkrétebben, mint az manapság szokás (lásd TV2 magamutogatása, öndicsőítése). Presseréknek a darabban egy szerény, múltat, jelent és jövőt is egybesűrítő szindarabot sikerült színpadra vinniük egy felszínes, sablonos nosztalgizáló „népünnepély” helyett.

A darab a Brechti epikus színház szinte minden lehetőségét kihasználta. Tér és idő szokatlan felbontása, a régi dalok újbóli megzenésítése mellett a tipikus brechti elidegenítő hatások tették mindenki számára emlékezetessé a szindarabot. Ezeknek egyik csúcspontja az a nagy, rózsaszín autó volt, ami fentről érkezett a színpad közepére. Bár a darab elején Kern Andrásnak (aki önmagát játszotta), a mennyországban „élő” Várkonyi Zoltánnal való telefonbeszélgetése sokkal hatásosabbnak bizonyult. Leglátványosabb viszont a Latinovics (Cipolla) – Kern duó volt. A jelenet már szinte félelmetes: a háttérben óriási vászonra kivetítve Latinovics Zoltán, mint Cipolla mester, mellette bal szélén a hozzá képest hangya nagyságú Kern.

A jelenetek, a dalok mind egy-egy vígszínházi művész vagy eseményt idéztek meg. Egyszerre volt jelen a színpadon régi és új generáció. A darab szereplői a fiatalok voltak – a Vígszínház legifjabb művészei – a főszereplői viszont a „nagy öregek”, a nagy színészlegendák, mint Latinovics Zoltán, Sulyok Mária, Ruttkai Éva, Várkonyi Zoltán vagy Bulla Emma. Az új generáció a főszerepet egyedül a Képzelt riport egy amerikai popfesztiválról című szindarab egy-két jelenetében tudta csak átvenni. Ez az igazi terepük: a lázadás, a forrongás izzasztó világa. Lenyűgöztető, őszinte, szinte rajongásig fokozódó játékok tette igazán emlékezetessé a darabot, még azok számára is, akik akkor még meg sem születtek.

Bár néha kicsit rózsaszín szemüvegen keresztül láttatta a dolgokat velünk, de ez megbocsátható, hiszen ha csak rövid időre is, de visszatértek közeink a nagy színészlegendák.

Mhyory

Ha eljön Joe Black

Ez egy haláli film! Minden szempontból. A gyanútlan mozinéző csak ül és látja, amint a szimpatikus főhóst a film elején, egy igéretesnek induló találkozás után, brutális baleset éri. A tömött moziban halálos csend, a levegőben csalódottság. A történet azonban folytatódik.

Bill Parish (Anthony Hopkins) egy gazdag, befolyásos üzletember. Sikeres életutat tudhat magamögött, mégis 65. születésnapjához közeledve egyre többet gondol a halálra. De a halál is rá, ugyanis megunva sok ezer éves magányát épp vakációzni készül az emberek világába és földi útjára Billt szemelte

ki kalauzul. A halál testet ölt (Brad Pitt) és meghívhatja magát vacsorára. Neve is van: ő Joe Black és a test, amelyet magára vett épp szimpatikus főhösünké. A moziközönség érezhetően megkönnyebbül.

Valójában a kaszás egy rokonszenves fickó. Gyermekien természetes, szókimondóan egyszerű, elegáns és nagyon szereti a mogyoróvaját meg a csokis sütit. Nem csoda, ha Susan (Bill lánya) beleszeret, s innen a történet egyre bonyolódik. Márcsak azért is mert Billen kívül senki sem tudja kicsoda Joe Black valójában.

A majdnem háromórás film teljesen a szereplők karakterére épít. Anthony Hopkins tőle megszokott eleganciával alakítja a tisztességben megöregedett, szerető, bölcs apát. Brad Pitt „halálian” játssza szerepét. Változatos, néha félelmetes arcjátékával

sikerül elhitetnie, hogy egyszer ő a szigorú és komor halál, máskor meg a mosolygós vidám fickó.

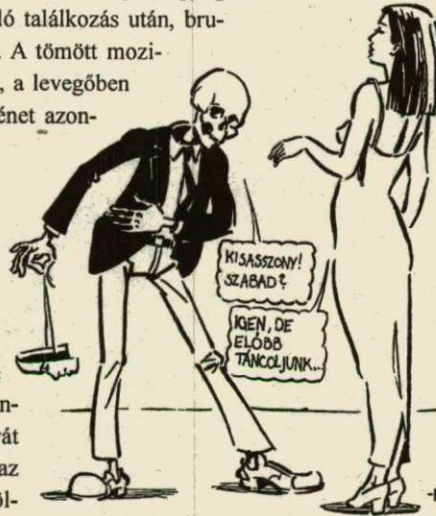
Susan (Claire Forlani) a női főszerepben pedig angyali alakítást nyújt. Mandulalakú szemével csak néz szerelmesen, sokszor mindennél többet mondóan, s ő tudja meg először, hogy milyen a halál csókja. A film rövid cselekménye közöttük zajlik, s körülöttük a mellékszereplők az emberi jellemek széles skáláját mutatják. A történet végén, az emberi létben csetlő-botló Joe Black szerelmes lesz Susanba és el akarja vinni magával kedvesét. Földi vakációja azonban emberi vonásokkal is felruházta és rá-

jön, hogy ez helytelen lenne. A fordulatos sztoriban végül minden jóra fordul, s halál befejezi látogatását.

A rendező és a forgatókönyvírók nyugodtan pihenhetnek, ami rájuk is fér, hiszen ilyen dialógusok megírása után megérdemlik (néha mikor már azt hiszed nem lehet mit mondani, még vagy 15 percig csúrik-csavarják a szót). Mégis, sikerül visszaadniuk közhelemek ismételtetése nélkül a film mondanivalóját: hogy igazi szenvedély nélkül nem érdemes élni, és igenis az élet szép és merjük azzá tenni, minden gyalogságunk és hibáink ellenére!

Ha eljön Joe Black egy érdekes film, ami mindenkit gondolkodóba ejt, és saját véleménye formálódik, s talán pont ezt szerették volna elérni az alkotók és ezért érdemes megnézni!

Mimóza

Simpson-mánia

Az „átkosban”, meg az azt követően azért voltak jó rajzfilmek. A magyarok messze felülmúlták az importmeséket, de a „baráti országok” meséi – Lolka és Bolka, Rumcájsz, Cirbolya és Borbolya, Moha és Páfrány, Kisvakond – is meghódították a gyerekeket. Én például egy varázsceruzát szerettem volna, ami egy lengyel rajzfilmsorozat kultivált tárgya volt.

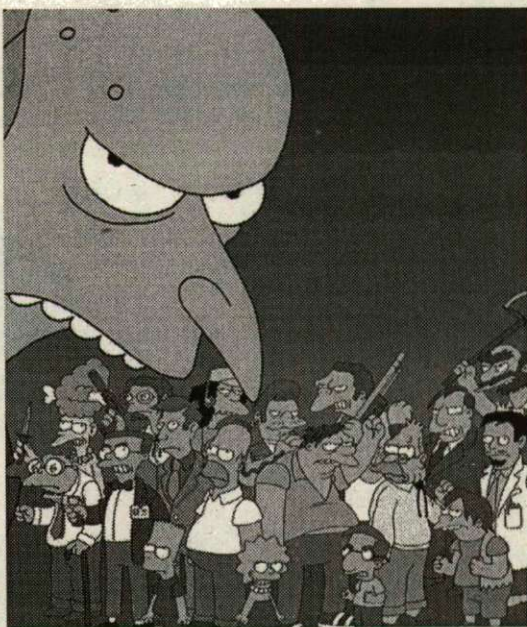
Aztán kezdtek beszivárogni a „hanyag imperializmus” ártó termékei: Tom és Jerry, Magilla Gorilla, Foxi Maxi, Kengyelfutó Gyalogkakukk, Naná, hogy ezeket is imádták, imádjuk ma is.

Napjainkban utóbbiak mellé, helyébe olyan mesefilmek kerültek, amelyek sajnos szintén népszerűek, csak azt nem tudom, miért. Ilyenek a Krokodil kommandó, Varázslatos álmok, Pizsamás banánok, és persze a csúcs az 1300 (!) részes Dragon Ball.

Egy üdítő kivétel azért akad eb-

ben az új hullámban, ez a Simpson-család. Az ő mindennapjainkon keresztül megismerünk egy családot, egy várost és Amerikát, annak színét és fonákját. A családfő – Homér – egy igazi balfék, aki gyermekeit igazán nevelni nem tudja, lusta, akkor érzi legjobban magát, ha Duff „sörkével” a kezében a tévét nézheti. Kedvenc műsora egy spanyol v. olasz sorozat, amely egy időtlen katicabogár-emberről szól.

A tévé egyébként is központi helyet foglal el a család életében. Ez is egy találó jellemző napjainkra. A gyerekek kedvenc rajzfilmje a Frinci és Franci nevű

Burns, az extrafukar főnök

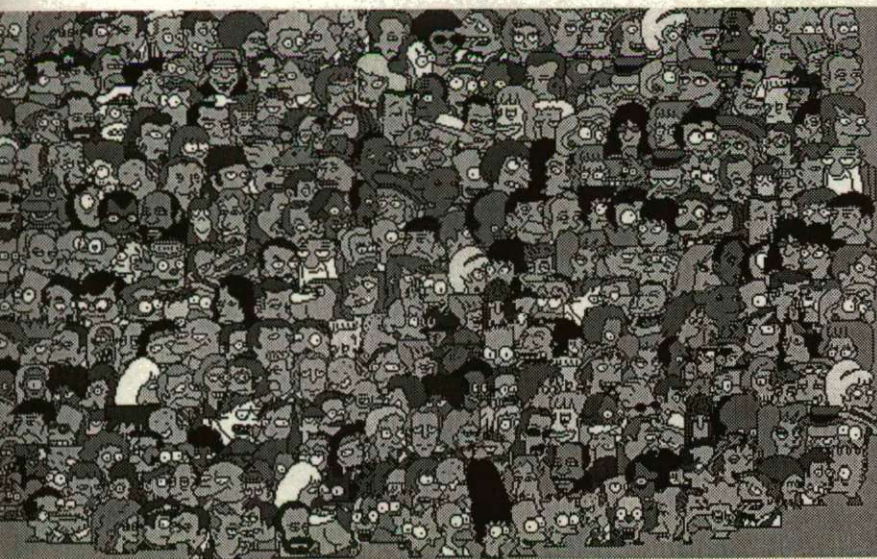
total-brutál Tom és Jerry paródiá. Az egyik epizódban például az egér cukros sziruppal önti le ellenfele fejét, aztán rászór egy marék természetzhagyát. Ez a túlzott durvaság a mesék erőszakosságára mutat rá.

A családjában Marge frusztráltsága toronyszerű, kék frizurájában mutatkozik meg. Ő irányítja a többieket, ennek megfelelően házsártos, nemtetszésének érdekes morgással ad hangot.

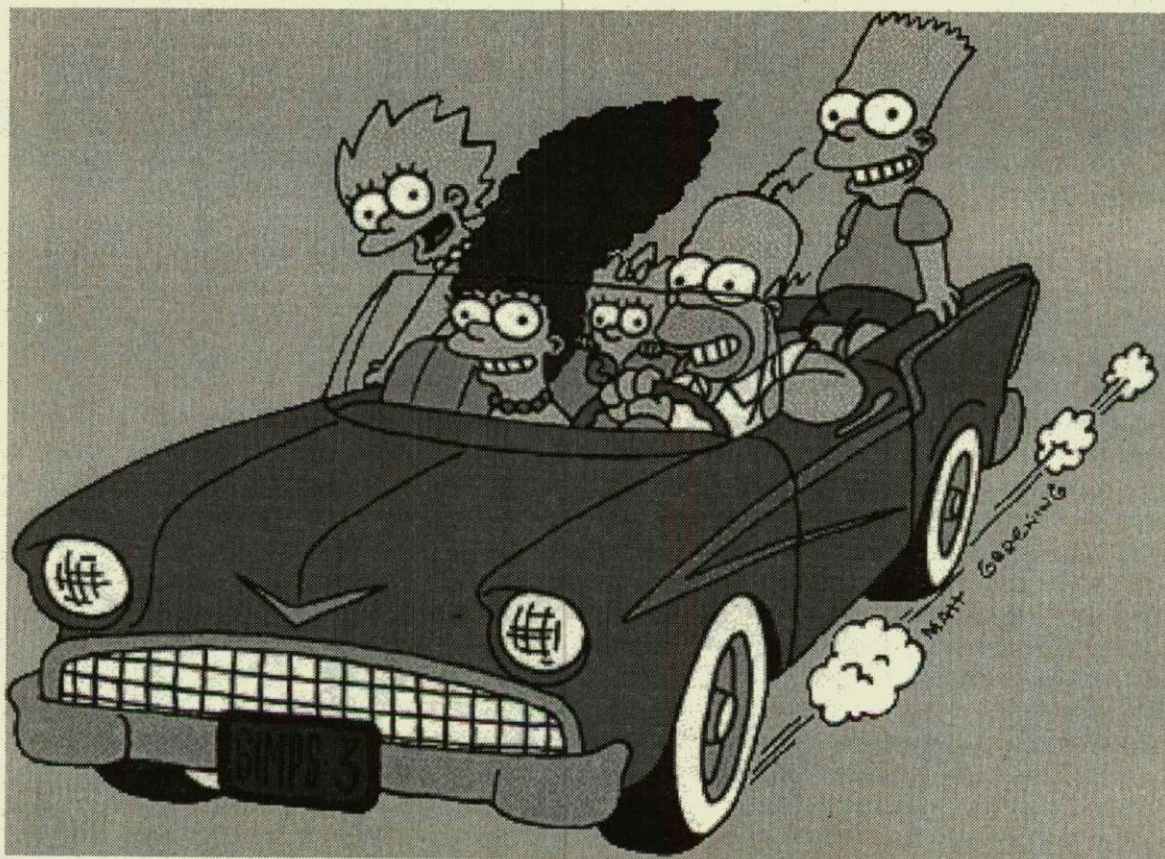
A legidősebb gyerek Bart, aki tipikus vásott kölyök. Utál tanulni, az eminenseket elvből üldözi, benne van minden balhéban. Egyik húga Lisa éppen az ellentéte, ő a mintagyerek típusa. Jól tanul, versenyeket nyer, jószívű, kedves, a szülők büszkesége.

A legkisebb Simpson, Maggie, igazából még csak egy dolgot tud, cumizni, de azt úgy, hogy mindenkinek belopja magát a szívébe.

Ők tehát a család, de általuk

Springfield lakói

Ritka pillanat: Simpsonék kirándulnak.
A mosoly az ellenszélnek köszönhető.

megismerjük Springfield város lakóit. Burns, az extrafukar, vaskezü főnök, talpnyalója Swezers, Mo a kocsmáros, az erősen szenilis, mindig útban lévő nagypapa, Ropi bohóc, a gyerekek kedvence, aki viszont utálja őket, állandóan cigizik és mindene a pénz. Flanders, a Homér utálatát élvező, bigott vallásos szomszéd, a feltehetően közlekedési eredetű, zöldkártyás boltos.

Ezek az emberek mind egy-egy társadalmi réteg tipizált tagjai, akiket a készítő meglepő pontossággal ruházták fel a jellemző tulajdonságokkal.

Miért lehet ezt a sorozatot szeretni? Először is, mert nagyon kedves, egyben emberi. Lépten-nyomon magunkra ismerhetünk benne. Bemutatják egy család problémáit, az emberek gyengeségeit. Mindent olyan eredeti poénnal fűszerezve, amilyeneket eddig rajzfilmen még nem láhattunk.

Másodszor – és ez már a magyar forgalmazóknak köszönhető – a szinkronhangokat olyan jól telibe találták, hogy az kenterbe veri az eredeti hangokat. (Igaz, hogy a magyarok ezen a téren abszolút világelsőek.)

Persze nem lenne amerikai sorozat, ha az USA-t nem dicsőítenék gőzerővel. Így volt ez, amikor Lisa benevezett egy pályázatra, amelyben arról kellett írni, miért szereti Amerikát. Itt aztán kiélhették az alkotók nacionalizmusukat, ami az amerikai álompolgárookra erőteljesen jellemző. Sze-

rencsére az éltetés azért nem teng túl, inkább az életformájuk kifigurázása a jellemző.

Egyszóval a Simpson család az utóbbi évek legjobb rajzfilmsorozata, amit mindenkinek ajánlok, aki fél órán át nevetni szeretne.

Varga Thompson

KASZA MAGDOLONA

AGYALÁGYULA

RÓZSA SÁNDOR

A LOVÁT UGRATJA

A citromsárga trolibusz

Azon a téli vasárnapon, amikor a randevú időpontját kifizűztük, már másodjára jártam a környéken. Egy elhagyott és kibevezett trolibusz hátsó ülésére lett megbeszélve a találka. Ezt a kétes hírű trolit is Wanda révén ismertem meg. A trolibusz színe citromsárga volt, és bár sokat utazott ember hírében állok, ez az egyetlen citromsárga színű trolibusz, amelyről valaha is tudomást szereztem. Legtöbb helyen pirosat láttam, de néha másfélét is: kéket Washingtonban, szürkét Vietnámban, feketét Indiában, és még ki tudja mennyi vidám és kevéssé vidám színbe öltöztetett trolit.

De citromsárgát, bizony mondom, ezen kívül egyet sem. Talán ez a világ egyetlen citromsárga trolibusza, ki tudja. Mindenesetre mindannyian büszkék lehetünk, hogy a mi városunkban található ez az egzotikus tömegközlekedési eszközök szépe. Még így kibevezve, törött ablakkal is rendkívül dekoratív. Színe is egy kissé megfakult, talán csak alkalmazkodni próbált a külváros rideg perspektívájához. Áramszedője berozsdásodott már, és ha jött volna egy jótündér, hogy csodát tegyen vele, és visszakapcsolta volna a kiöregedett járművet a felsővezetékhez, minden bizonnyal képtelen lett volna felvenni az áramot, és csak vesztegelt volna ott, a város közepén, és mindenki csak őt bámulta volna, még a helyi hírlap is szánt volna néhány flekket arra a célra, hogy a szokatlan eseményről tudósít-hasson.

– A troliról legtöbbet az áramszedője beszél el – magyarázta egyszer Wanda, aki saját elmondása szerint valaha két hetet trolisoforként is dolgozott. Szívesen megnéztem volna a sofőrök idétlen egyenruhájában. De az is lehetséges, hogy csak kitalált a történet. Akár hazugságokra is képes volt, csak hogy izgalmas lány benyomását keltse. Nem lett volna rá szüksége. Hazugságok nélkül, hogyha csak a valós dolgait tekintjük, tehát hazugságok nélkül is legalább tízszer olyan izgalmas volt, mint az általam ismert összes többi lány együttléve.

– Az áramszedő olyan, mint az unikornisnak a szarv, vagy a könyvnek a lábjegyzet. Nincs meg nélküle. És nem csak a munkájához kell neki, hanem a magánéletben is. Hogy el ne vesszen a világban – hadarta. Most vettem észre, hogy szemei könnybe lábadtak. Mindig érzékenyen érintette, ha szerelmeiről kellett beszélni. Akadt néhány hús-vér szerelme is, de legmélyebbre a szívében az emberek által tárgyknak nevezett valamik lopóztak. Például a könyv. Meg a harangok. És természetesen a trolibusz.

Ennek a trolibusznak az áramszedői pesszimiztikusan lefelé hajlottak. Egyikük a földet súrolta, a másik fél méter magasan a levegőben lógott. Eleinte nem értettem, hogy miért nem viszik el innen ezt a kiszolgált járművet. Wanda persze ezt is elárulta.

– A citromsárga trolibusz fajtájának egyik legneveseb-

bike. Modora kifogástalan, természete sohasem gáncsoskodó. Ez az, amiért nem szállíttatja az önkormányzat a ronccstelepre. No meg persze az én közbenjárásom. Személyesen kerestem fel a polgármester urat, átnyújtottam neki egy tanulmányt, melyben ezen trolibusz jelentőségét méltattam. – Ezeket a szavakat hangosan, méltóságteljesen mondotta. Kicsivel később jóval halkabban hozzáfűzte: – És le kellett feküdnöm vele.

– A polgármester úrral? – kérdeztem kissé érdektelenül, mert a könyvesboltban történekről gondolkodtam.

– Vele. Meg a képviselőkkel. Tudod, az önkormányzati testület teljes egyetértésére volt szükség – felelte őszintén és lesütötte szemét. Méginkább gondolkodóba estem a könyvesboltban történtek ügyében.

Két nappal azelőtt történt, a könyvesboltban. Arra vártam, hogy leteljen a munkaideje, a raktárba vonultam. Még három és fél óra kellett, hogy hat legyen, így az idő hasznos eltöltésének céljából elhatároztam, hogy megnézegetem a könyveket. A raktárban egyetlenegy féle könyv leledzett, az viszont több ezer példányban. Egy híres biológus írta, a címe pedig a következő volt: „Mit kell tudni a jegesmedvékről?” A könyv címe nem túlzott, valóban mindenről beszámolt, amiről csak lehetett. A jegesmedvék táplálékai, a jegesmedvék alvási szokásai, a jegesmedvék területbéli elterjedtsége, a jegesmedvék evolúciós fejlődése, a jegesmedvék szexuális szokásai – ilyen, és ehhez hasonló kérdéseket fejtegetett a könyv ezeröttszáz oldalon keresztül. Fényképes melléklet is tartozott hozzá. Jegesmedve előlről, jegesmedve hátulról, jegesmedve távolról, jegesmedve közlrol. Jegesmedvék a hóba temetkezve, jegesmedvék az örömben feledkezve. Pici jegesmedve, hatalmas jegesmedve, átlagos méretű jegesmedve, kicsivel kisebb, mint az átlagos termetű, de a picinél mégis kicsivel nagyobb jegesmedve. Jegesmedvék száza. A raktárban töltött három és fél óra alatt annyiszor olvastam a jegesmedve szót, hogy amikor a pénztárgép lezárása után bejött hozzám Wanda, és arra kért, hogy mondjak neki valami szépet, én csak ennyit mondtam:

– Jegesmedve.

– Micsoda? Jegesmedvének nevezteél engem?

– Jaj, nem úgy gondoltam, csak tudod...

– Nem kell, hogy megmagyarázd. Ha jegesmedve, hát legyen jegesmedve. Én nem haragszom érte. Legalább őszinte voltál. Meg eredeti – tette hozzá.

– Eredeti? – kérdeztem meglepetten. Hisz itt a raktárban több tucat könyv van, és mindnek az a címe, hogy: „Mit kell tudni a jegesmedvékről?”

– Ez eddig fel sem tűnt – mondta, és leemelt egy jegesmedvés könyvet a polcrol.

– De hiszen ezekkel a könyvekkel van tele a raktár.

– Tudom. Én rendeltem őket – felelte.

Azzal a kezében lévő könyvet valahol a közepe táján kinyitotta, és felém mutatott. A lap közepén a „trolibusz” szó állt, piros tollal bekarikázva. A mondat, melyben benne foglaltatott, így szólt: „A jegesmedvék színe általában fehér színű, de előfordulhatnak egyéb színváltozatú egyedek is a populáció keretén belül; nem ritka világosfehér vagy éppenséggel a sötétfehér színmódosulat sem. Egyes kutatók szerint

létezik citromsárga színű jegesmedve is, mint ahogy círtomsárga színű trolibusz is létezik.”

– Megvan a ma esti program – szólt izgatottan. – Van kedved velem jönni és megnézni egy rendkívül érdekes dolgot? Hülye kérdés, úgyis van, másképp nem vártál volna rám ilyen hosszú ideig – kapkodva magára vette a télikabátját és sietős léptekkel megindult. Olyan gyorsan lépkedett, hogy alig bírtam követni.

Akkor láttam először a szokatlan színű trolit. Most másodjára.

Hat órára volt megbeszélve. Én már ötkor ott voltam, mert első akartam lenni. Látni akartam a járművet egyedül is. Sejtettem, hogy Wanda nélkül sokkal kisebb lesz a trolivarázsa, és a sejtésem megalapozottnak bizonyult. Most a trolibusz csak egy tárgynak mutatkozott, mindenféle értékek nélkül. Nem lehetett nemeslelkű, mert még csak lelke sem volt. Az áramszedői pedig rozsdásan hallgattak. Arra gondoltam, hogy Wanda a trolibusznak a saját lelkéből vet oda egy darabot, mert megsajnálta, amiért neki nincsen. Arra gondoltam, azért nem tárulkozik ki, csak Wanda jelenlétében, mert nem tud rendelkezni önállóan a tőle kapott lélekdarab felett. Csak a lány jelenlétében tudja azt, magára öltetni. Erről és effélékről gondolkodtam a hátsó ülésen ülve. Kint tombolt a hóvihár, és az üres ablakokon befújta a havat a szél. Az egész testem remegett.

Hét óra felé tűnt fel, hogy Wanda késik. Nyolckor már nagyon fáztam. Kilenckor már kezdtem attól tartani, hogy nem jön. Tízkor a fülemlől jégcsapok lógtak le. Tizenegykor majdnem hazamentem. Éjfélkor elaludtam.

Wanda keserves sírására ébredtem. Ott ült mellettem az ülésen és zokogott. Megkérdeztem tőle, hogy mi baj történt, de ő még hosszú ideig nem tudott megszólalni a sírás-

tól. Akkor végre elkezdte:

– Ma délután bent volt a boltban egy magyar származású norvég milliomos, és megvette a jegesmedvék könyveket. Az összeset.

– És miért bánkódsz emiatt? Hát nem az a dolgod, hogy mennél több könyvet eladj? – kérdeztem. Nem kellett volna. Ahogy kimondtam, ismét sírni kezdett, ha lehet, még inkább szívszorítóan, mint eddig.

– Még azt sem engedte meg, hogy a trolibuszos oldalakat megtartsam – mondta a könnyeivel küszködve. – Egyszerűen mindent elvitt, mindent.

A trolibusz Wandával együtt sírt. Hajnal hasadtaig egyikük sem tudta abbahagyni. Én komoran hallgattam, ők meg együttes erővel zokogtak. Minden könnyüket elsírták, megsírátták a betűket, megsírátták a lapokat, megsírátták a könyveket. A norvég milliomost pedig megátkozták. Megátkozták a percet, amikor született, megátkozták az álmait, megátkozták a szívét, megátkozták a millióit. És megint csak zokogtak.

Fél négy körül a trolibusz lógó áramszedője nagy csattanás kíséretében a földre zuhant.

Másnap Wanda nem ment be dolgozni. A könyvesbolt ajtajában Zárva tábla fogadott. Elmentem hát hozzá, hogy kiderítsem, mi történt. Bekopogtam a második emeleti ajtón. Kinyitotta és behívott. Teljesen meztelenül volt. A tegnap történeteknek semmi nyomát nem lehetett rajta észrevenni. Mosolygós volt és vidám. Megkérdeztem tőle, miért nem ment be dolgozni. Azt mondta, üres a bolt; tegnap a norvég minden könyvet megvett.

– Hülye az a norvég – legyintett, és egyáltalán nem szomorodott el.

Pólusok

Várod, hogy NEM-et mondjon,
mert volt egy kérdés,
amire NEM a válasz.
Ha kimondja: választ.
Ha kimondja: választott.
Ha kimondja: nincs más választásod.

Fátyolként feszül közöttünk a Csönd.
Egy döntés inog, de a pólusok még tartják odafönt.
Ez a pár perc itt szótemető.
A válasz halkán hull alá, fekete szemfedő.

Dulcinea

a determinált

egyedül a vérmezőn
már nincsen kit levágni
kis fakardommal immár
mit tudjak csinálni
faragok belőle
furulyát magamnak
eljátszom a refrénjét
újra a rút dalnak
hátha most tényleg
meghallja valaki
hogyan akar törni
az ördög, a machbeth-i
nem hallja senki
a közönség halott
ha gyilkolni akarnék
csak magamnak árthatok
amíg még lélegzem
addig furulyálok
aztán ha elalszom
megölöm az álmat

Erdődi Emese

Vándorló részeim

Vándorló részeim
nem enyéme
vér szerint

Csak kölcsön-alkatrészek

Mint hajlongó fákon
korhadó
átok-ágon

A kihalt kakukkfészkek

Megtérő részeim
sem enyéme
vér szerint

Csak hamis mutatványok

Mint üres börtönbe
belépő
ördöggel

A szüzi örömlányok

(dark knight)

A gyűrű

Aladár nagy levegőt vett, felkészülve arra, hogy lehet, hogy ez lesz az utolsó, és elrugaskodott szikláról, pedig látta: odalent a felszín alatt tekeröző polipkarok várják.

A rét, amelyre kilépett, tele volt virágokkal, és mindenfelé rigók füttyültek. Kacagva futott a fűben, megkergette a lepkéket, érezte a napfény simogatását az arcán. Majd lefeküdt egy domb oldalába, hogy meghallgassa, miről beszélnek a bogarak.

Hát, ott aztán volt mit hallgatnia!

A pattogóbogár pörölt a ganajtúróval, amiért nem akart szarrágás-órát tartani a fiainak.

A hangya térdenállva könyörgött a tücsöknek, hogy hegedüljön még, és ha kell, ezért befogadja a házába majd télen.

Két suszterbogár szerelmesen esett egymásnak, egy szöcske meg nevetett rajtuk, míg fel nem falta mind a hármukat egy rigó.

Hej, az anyád! – szökkent fel Aladár, és kergetni kezdte a madarat, de az nevetve libent odébb.

Aladár arra gondolt, hogy bejárja a rétet, megkeresi a széleit. Ment, mendegélt, újabb bogarakkal ismerkedett meg, és bárhová is fordult, mindenütt kacagó virágok vették körül.

Gyere ide! – suttogták a virágok. Gyere, fekdj közénk! Gyere!

Aladár nem bírt ellenállni a csábításnak.

Ahogy letette fejét, a virágok föléhajoltak. Beborították egész testét, és közben egyre csak ezt suttogták: szeretünk, Aladár, szeretünk.

Egy nagy virág hajolt fölébe, szirmai teljesen beborították az arcát. Aladár egy darabig kíváncsian várta, mi fog történni, de aztán, mikor egy mézédész nyelv nyomult be szájába, és más virágok a ruháját kezdték lehúzni, gyengéden leseperte magáról őket.

Minden erejét megfeszítve próbálta lefeszíteni magáról a polipkarját, de hiába. És még kését sem

„Wer wagt es, Rittersmann oder Knapp’,
Zu tauchen in diesen Schlund?
Einen goldnen Becher werf ich hinab,
Verschlungen schon hat ihn der schwarze Mund.”

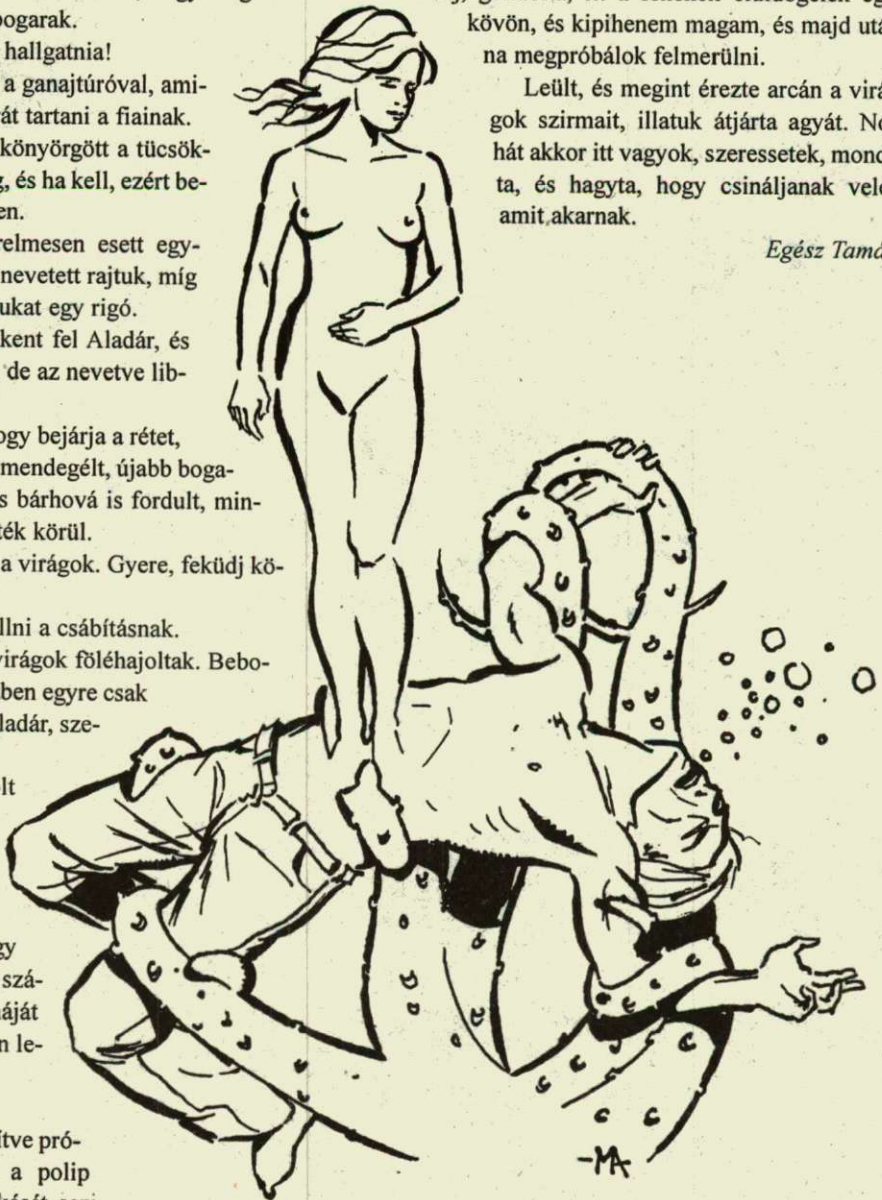
(Friedrich Schiller)

tudta elérni, pedig ott lógott az övén.

Érezte, fogy a levegője, és ekkor még utoljára felnézett. Látta a lányt, akinek a gyűrűjéért beugrott ide, látta, amint ott áll a sziklán, és mintha új gyűrű csillogna az ujján. Igen, és ott áll mellette valaki, egy másik fiú, és a lány azt a gyűrűt is bedobta a vízbe, ott süllyedt le Aladár mellett, és a fiú már ugrott is. Aladárt elengedték a polipkarok, de nem volt már ereje felúszni. Nem baj, gondolta, itt a fenéken elüldögélek egy kövön, és kipihenem magam, és majd utána megpróbálok felmerülni.

Leült, és megint érezte arcán a virágok szirmai, illatuk átjárta agyát. No, hát akkor itt vagyok, szeresetek, mondta, és hagyta, hogy csináljanak vele, amit akarnak.

Egész Tamás

Gyökereink

Antal János fotói a Gyevi (József A. sgt.) temetőben készültek.

Az idézeteket Márton Imre válogatta.

Maria Luisa Spaziani Tél

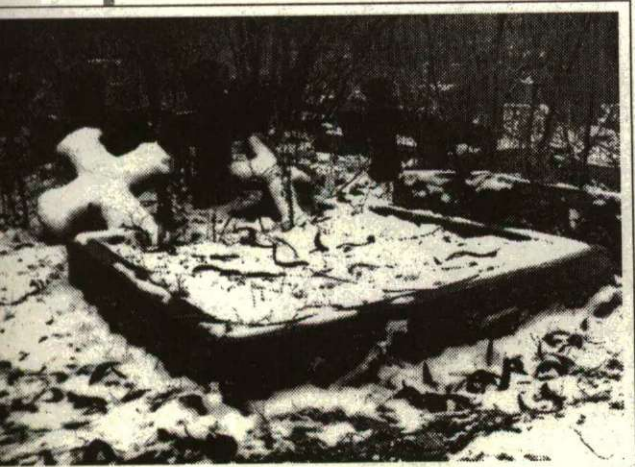
Mint vérrög e homályos
óra megalvad az időben.
Kerítés többé el nem űzi tőlem
a keserű szelet.

A nyár dicsfényében járt ezen az utcán
és rámvillant egy nap – ma eltemetve.
Hamúja permetez immár szívemre

Éjjel van, tél van. Szerelem, halott vagy.

Hattori Ransetsu Levél

Száraz levél,
libbenve a sírkőre száll
és ott nyugtot talál.

John Keats December éje zordon

(Részlet)

December éje zordon,
de boldog vagy, te fa,
mert egy ágad se gondol
dús zöld lombjaira:
dérrel süvít a tél is,
fagyassza bár a szél is,
rügyét kibontja mégis,
ha majd tavasz fuvall.

Egise Csarenc Vannak, akiket nem veszünk észre

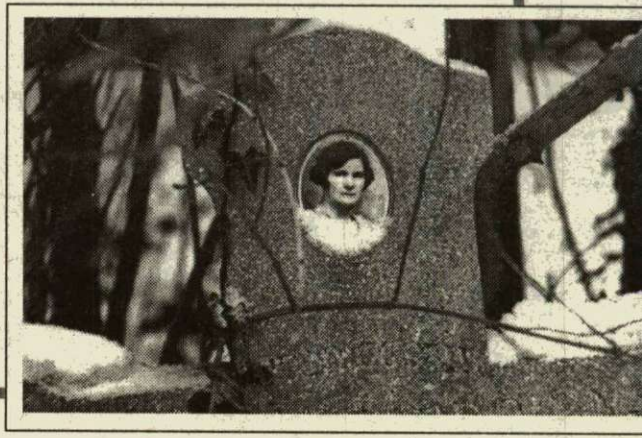
Vannak, akiket nem veszünk észre.
Létük a csöndből hangtalan lép ki.
Jönnek és élnek, s elmennek végre.
Ajtót se tárunk, se zárunk nékik.

Nincsen nevük, se hangjuk, se árnyuk.
Jönnek és élnek, s elmennek csendben.
De meg se súgja undok világunk,
miért is jöttek, s mentek el sebtben.

Csak ha parttalan, mély szomorúság
borítja szárnyát itt mindenekre,
hasít szívünkbe hirtelen bú s vád:
valaki tegnap elment örökre...

Guillaume Apollinaire Búcsú

Letéptem ezt a hangszálat
Már tudhatod az ősz halott
E földön többé sose látlak
Ő idő szaga hangszálat
És várlak téged tudhatod

Élni

Egészségesnek lenni olyan, mint a fiú, akit nyolcéves korában már rendszeresen bevásárolnak a nagyközségi áruházaként verbuválódott, két tömbház közötti focicsapatokba, hogy ott aztán rendre megdöbbenjen a nálánál jóval természetesebb, ám a játékhoz lényegesen kevesebbet konytató idősebbeket, vagy olyan, mint odaülni egy számítástechnika mai fejlettségi szintjén a legmodernebb alap és kiegészítő dolgokkal felszerelt gép elé, áhítatosan bekapcsolni, majd billentyűzetre helyezett ujjakkal várni egy pillanatot, esetleg olyan, mint egy tökéletes reggel, mikor frissen és kipihenten ébredsz, a nap lágyan süt rád a tiszta kék égről, és ahogy kinyújtózol, magadhoz öleled a világot.

Lehetőség, amit felhasználhatsz arra, hogy neved (mindenen, de nem mindenkin), szeress (mert lesz, hogy már csak ez számít majd), játssz (önfeledten, önmagáért), gyűljölj (inkább, mint halálhozó közöny-csendet), figyelj (mintha minden perc első volna), keress (Te tudod, mit, és ha nem tudod, akkor azt), tanulj (hogy tápláld a szomjúságot), emlékezz (mert emlékek nélkül csak egy arc vagy történet nélkül, egy lépés irány nélkül), de legfőképpen arra, hogy akkor és ott majd hiányérzet nélkül nézhess az a filmet. Mondjuk ennyi. Úgy elsőre.

Persze lehet ezt másképp is. Konkrétabban.

November 27. Féléve kezelt izomhúzódásomról egy röntgenkép alapján kiderül, hogy 8 cm hosszúságú előrehaladott csontvékonyodás a jobb combcsonton.

December 1. Beutalnak egy kórház belosztályára teljes kivizsgálásra elsődleges rákos daganat gyanújával, melynek feltételezett áttéte dolgozik a combban. Egy pár könyökmankót kapok.

December 9. Belgyógyászati vizsgálataim negatív eredménnyel zárulnak, átkerülök az Ortopéd Klinikára.

December 10. Feltárási biopszia (szöveti minta vétele) műtétet végeznek rajtam, melynek során az elvékonyodott részt egy darabon csontcementtel pótolják.

December 15. hazaengednek.

December 22. A varratszedésen közlik, hogy a szövettani vizsgálat kedvező eredményt hozott. A daganat jóindulatú volt, így már csak egy előre meg nem határozott időpontú, végleges műtét vár rám, ahol eltávolítják a csontcementet, a csontban lévő üreget pedig csontforgácsal töltik fel, amit a szervezet már képes lesz beépíteni. Addig minden lépéshez használnom kell a mankót.

Lehetne tanulságosan, hogy „A sorsunk nem a mi kezünkben van.” vagy „Az egészség mindennél fontosabb.” esetleg „Ne légy rákos!” Lehet. Ne.

De végül úgyis csak az marad, ami már megvolt előtte is (még ha nem is ismerte senki).

Nem lettem más ember. Jobb főként nem. Mindössze annyi történt, hogy nyertem egy kis időt.

Mire is?

Illés Róbert

Búcsúzás

Így is túl soká' maradtam! –
Ez volt utolsó szavam
S mit búcsúzóul Tőled kaptam
Jeges törként a szívemben hagytam,
Hogyha utamon vissza kell adjam
Ugy tudjam visszaadni, ahogy kaptam.

Clemy

Halni, ugye?

kaptáram tele
mézzel él az
ember ért
érez érdekel

illattá szelidül
a város bennem
fahéjat majszol
majd szólok

ünnep van-e
hol marad a tragikum

virágba borul a zuhanyrózsa
Lukácsi Péter

Tamás

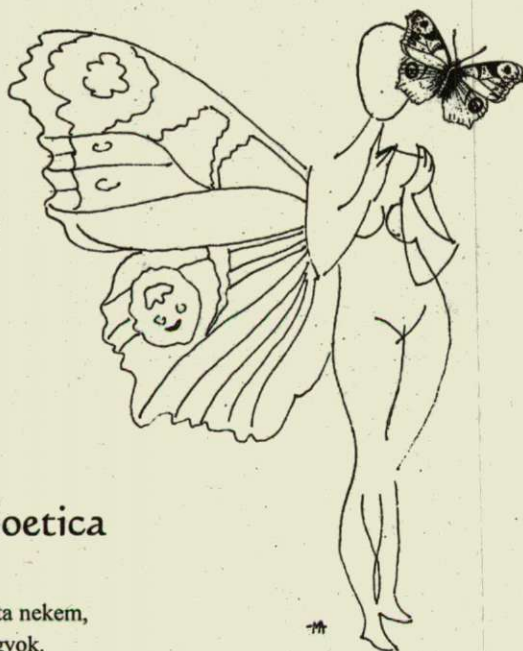
A 101. szerelmes szonett

Hátamon fekszem az ágyon,
Halkan szuszog mellettem Nóra.
Nézen, mire is hasonlít:
Jóllakott malacra, bamba tinóra?

Jól érzem magamat mellette,
Nincs kívánság, mit nem teljesít:
Behozza a sört, készségesen nyitja,
Szeretkezés után „Tigrisem”-nek szólít.

Ha szül nekem két szép kislányt,
És én pelenkázni fogom őket,
Talán megszeretem majd a nőket,

Ahogy vak, mély homályban
leledző dolgok szeretik egymást.
De addig nem szeretek mást, csak Tamást.

Ars poetica

Azt mondta nekem,
angyal vagyok.
Igen – válaszoltam –
amelyik kígyóvá változott.

Erdődi Emese

Romantika

Okádd ki az altatót
Magadból
Én leveszem a kötelet
Nyakamról

Élhetnének kettesben
Boldogan
Ameddig ránk tör az
Új roham

Maczelka László

Már nem játék

Kártyázunk.
Szived felé fordítod lapjaid.
Így teszel.
Néha egyet-egyét az asztalra
teszel.

Talán rómi?

S legtitikosabb érzelmeid tárod fel
a kártyaasztalon?
Látom a lelked. Látom.
És most nincs talon?

Nem félsz?

Leolvashatom az összes letett
lapodat.
Ismerhetem a nélkülém töltött
napokat?

Hiszek neked.

Szeretem ezt a mosolyt az arcomon,
mert őszinte.
Nincs másik ember a világon: úgy
érezem (szinte).

De állj, mi ez?

Hiszen Te másoknak is lapokat
osztasz!
Hát nem érted, hogy ezzel mindent
elrontasz?!

Újabb kör.

Újabb cinkelt lapok az ujjaid
között.
S csak álarcod mosolyog az asztal
fölött.

Ez nem rómi. Ez póker.

Dalos Gaz Manka

Szösszenetek

Szerelem? Ezt a szót is csak valami költő találhatta ki,
mert nem volt ríme a „lenyelem”-re.

Nem akarok nő lenni. Persze férfi se. Inkább moha vagy
gomba... a spórákkal nincs annyi probléma.

Ha nem tudsz a hibáidból tanulni, legalább értékeld,
hogy valaki elfogadja őket.

A tisztázatlan kapcsolatokkal az a baj, hogy csakis a
tisztázatlanságuk tartja fenn őket.

Csak tudnám, hogy fér el a nadrágodban a szived és az
eszed egyszerre?

Ha nem akarsz bizonyos dolgokat kimondani, a
célozgatást csak az érintett személy nem fogja érteni.
Mindenki más igen.

Azért akadnak bilincsek, amelyek szabaddá tesznek.

Dalos Gaz Manka

Örökké élni

Egy barlangban élt. Nem emlékezett rá hogyan került oda. Arra sem, hogy valaha másképp lett volna. Amióta csak tudatában volt létezésének, a barlang volt az otthona.

Túlzás lenne azt állítani, hogy szerette ezt a helyet. Soha nem tapasztalta meg az igazi szeretetet. Az örök élet sajátja, hogy bár oda-vissza ismered az Univerzum összes titkát, nem tudsz örülni semminek sem igazán, nem mersz semmit sem szeretni, hiszen biztosan tudod, hogy véget fog érni. Márpedig az örök életnél csak egy- valami rosszabb: az örök bánat. Így aztán igyekezett mindennek örülni egy kicsit, de semmit sem túlzásba vinni.

Örült, ha a sötétlila felhők eloszlottak és felragyoghatott a bolygó két narancsvörös napja. Ilyenkor egészen a barlang bejáratáig merészkedett, de mindvégig árnyékban maradt. Valamiféle ösztönös szorongás tartotta állandóan kényszerű lakhelye takarásában.

Egy ilyen szép napon jelent meg az idegen. Valamiféle műszert tartott a kezében, elmélyülten figyelte, majd a barlangtól tíz lépésnyire megállt, felnézett, és eltette a tárgyat. Hátizsákját a földre dobta, kinyújtotta sudár testét és kíváncsian kémlelte az árnyékos bejáratot.

A lény ijedtséggel vegyes érdeklődéssel viszonyozta az idegen pillantását, bár őt jól rejtette a barlang homálya.

– Gyere ki nyugodtan. Nem bántalak. – az idegen kétségkívül hozzá intézte szavait, de a lény mégis értetlenül nézett körül. Nem, nem, volt rajtuk kívül senki a környéken.

– Na gyere már. Miattad tettem meg ezt a hosszú utat.

– az idegen fokozódó türelmetlenséggel ült le egy sziklára, miközben hátizsákját lábai közé tette.

A lény így jól láthatta őt. Világos haját a narancsszínű napok gyönyörű glóriává varázsolták. Mosolygós arca és szelíd tekintete bizalmat keltett a magányos lényben. Lassan kidugta fejét az árnyékból.

– Végre. Azt hittem már nem is hallok... Örülök, hogy látalak. Szeretnék közelebről is megcsodálni, de amíg a sötétben rejtőzöl, nem nézhetlek meg teljes valódban.

A lény elcsodálkozott. Az idegen tényleg miatta jött ide? Hogy megcsodálja?! Na ne... Hiszen tisztában volt kinezetével. Nem véletlenül lakott barlangban.

De az idegen őszintesége és az összes élőlényben ott rejlő exhibicionizmus azért hajtotta. Lassan... nagyon lassan kijebb merészkedett. Furcsa bizsergést érzett, ahogy a napok sugarai elérték hófehér bőrét.

Az idegen felállt, hogy jobban lássa őt. A lény már majdnem kinn volt, amikor ráébredt, hogy talán túl gyorsan és túl sokat mutatott meg magából. Villámgyorsan visszahúzódott... Az idegen ugyanabban a pillanatban felé lépett. Kinyújtotta a kezét arra, ahol a lényt sejtette.

– Gyere, érintsd meg a kezem. Valódi vagyok.

A lényben eloszlott minden félelem. Óvatosságát félretéve kinyújtotta kezét az idegen felé. Amikor már két lépést tett a barlangtól, az idegen előkapta a hátizsákban rejlő fényképezőgépet.

A gyors villanások megzavarták a lényt. Értetlenül bámult az objektívra. Majd karja lehanyatlott és iszonyatos ordítással ugrott vissza barlangjába. Dühében és szégyenében nekirontott a bejáratot övező szikláknak. A leomló kövek robaja elnyomta a lény keserves sírását. Örökre.

Kasza Magdolna

Csigaidő 1999

Talán mostmár ti is úgy gondoljátok, kedves Földlakók, hogy ideje újrasondázni agytekervényeiteket sci-fi ügyben és rákapcsolódva a központi agy hullámhosszára, a legfrissebb galaktikus hírekhez jutni általa.

Nos, bennünket sem kímélt a vizsgaidőszak, és a tanítási gyakorlat nevű harci bevetésen is részt vettünk. Sebesültjeink száma elenyésző, s reméljük, benneteket sem tizedelt meg a két küldetés.

A túlélőket továbbra is várjuk a márciustól újrainduló Csillagidő klubban a TÁK (Teljesen Átlagos Káosz) álnéven működő inváziós bázison.

További jóhódat!

Kasza Magdolna
klubvezető

Szerencsés meg- fejtők:

Előző számunk rejtvényének megfejtése:

„Köszönöm, hogy megmentetted az életem,
Zuperman”

Nyertesek:

Péter Ildikó (Károlyi koll. 217. szoba)
Speier Csilla (III. angol-pedagógia)
Tóth Ildikó (III. biológia-környezetvédelem)
Hornay István (I. egészség-tan-magyar)
Bajusz Ildikó (III. biológia-környezetvédelem)

Jutalmuk: két személyes hamburgerjegy.

A nyertesek jutalmukat Ménesi Gabriella szerkesztőségi adminisztrátornál vehetik át a szerkesztőségi szobában hétfőn és kedden 12–16-ig, szerdán 12.30–16.30-ig, illetve csütörtökön 10–14-ig.

Gratulálunk!

HAZHOZ SZÁLLÍTÁS

LES DEGESZ

TÉSZTAHAZ

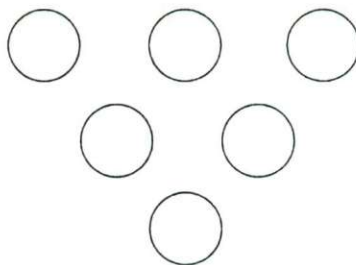
DESKERTYK
LEPÉNYEK
SALÁTÁK
TÉSZTÁK
PIZZÁK

6724 Szeged, Rókusi krt. 29.
Telefon: 498 670

Logikai fejtörők

1. A számokat egytől tizenháromig osztd szét három csoportba úgy, hogy egyik csoportban se szerepeljen két számmal együtt a különbségük is!

2. Írd a körökbe egytől hatig a számokat úgy, hogy minden oldalon ugyanannyi legyen a három szám összege!

3. Egy könyvtárban matematika, fizika és történelem-könyvek vannak. A könyvek borítólapjai pirosak, zöldek és kékek. Tudjuk, hogy a történelemkönyvek borítólapjai nem kékek, a matematika könyveké vagy zöldek, vagy kékek, míg a fizika könyvek borítólapjai se nem pirosak, se nem zöldek. Milyen színű a történelemkönyvek borítója?

4. Helyezz zárójeleket a $4 \times 12 + 18 : 6 + 3$ kifejezés-be úgy, hogy annak értéke

- a) 50 legyen
- b) minimális legyen
- c) maximális legyen.

CARSCHOOL AUTÓSISKOLA

ÚJ HELYEN!

tanfolyamot indít febr. 18-án, márc. 4-én és
márc. 18-án 17.00 órákor.

HVK klubkártyára 10 % kedvezmény a teljes képzés díjából.

Az órabeosztásnál alkalmazkodunk az igényekhez,
akár a délelőtti órákban is!

Elsőségi oktatás helyben!

Ügyfélfogadás:

Hétfő-csütörtök: 10-12 és 13-16 óráig, péntek: 10-13

Szeged, Tisza Lajos krt. 62.

(a Konzervatóriummal szemben, a Fogászati Klinika mellett)

Tel.: napközben (62) 424-025, este (62) 271-455

★	1	2	3	4	5	6		7	8	9	10	11	★	12
13							★	14					15	
16			★		★	17	18		★	19				
20		★	21		22	★	23		24			★	25	
26		27		★	28	29	★	30			★	31	★	
32				★	33		34	★	★		★	35	36	
37			★	38		★	39	40	41	42				
43		★	44			45	46			47	★	48		
	★	49			★	50					51		★	
52	53				54					★	55		56	
57								★		★	58			
59		★	60			★	61	62			63	64	65	
	★	66		★	67	68	★	69		★	70			
★	71		★	72			73	★	74	75				
76														★

A kis fizikus

Tanár: – Pistike, mondj nekem egy valamit, ami hő hatására kitér, hideg hatására pedig összehúzó!
(Pistike választát a rejtvényben találhatjátok.)

A szerencsés megfejtők között 3 db 2 személyes, és 1 db 4 személyes pizzajegyet sorsolunk ki.

A megfejtéseket március 12-ig lehet leadni a szerkesztőségben.

Vízszintes: 1. Megfejtés (első rész) 13. Szesz 14. Egy évezredre való 16. Kopasz 17. Búcsúzik 19. Női név 20. Sértetlen 21. Motormárka 23. Rágószervek 25. Rhesus 26. A lóversenypálya közkedvelt neve 28. Járda 30. Televíziós csatorna 32. Muszklí 33. Ami meghatározza a tudatot 35. Német piros 37. Majdnem sánta! 38. Kicsinyítőképző 39. Erőt adó ital 42. Buta (szleng) 43. Az abc vége 44. Megfejtés (ötödik rész) 48. Kedélyes 49. Athéni focicsapat 50. Felsőbb szintről való 52. Az égi lámpa hanyatlása 55. Átnyújtotta 57.

Vendéglátó-ipari egység 58. Német hadtest 59. Kettőzve női ékesség 60. Házörző 61. Olasz focicsapat köznapi névvel 64. Páratlan naci! 66. Cigarettaárka 67. A közelebbi 69. Személyes névmás 70. Idegen sav (plusz ékezet) 71. „Asszonyjelző” 72. Házakba épült sor! 74. Aprócska 76. **Megfejtés (negyedik rész)**

Függőleges: 1. A könyvforgatás 2. Nitrogén, kripton 3. Itrium, oxigén 4. Valamit nagyon akar 5. Görög betű 6. Becézett női név 7. Traktormárka 8. Hajt 9. Haméigis 10. Vérérednyek 11. Tágas hely 12. **Megfejtés (második rész)** 13. **Megfejtés (harmadik rész)** 15. Vörös vagy kék folyadék 18. Nagy Ferenc 21. A marsi mostoha keresztneve 22. Vigad 24. Gépipari Technikum 27. Húz 29. Kiejtett betű 31. Biztosító-társaság 34. Azonos betűk 36. Német nagymami 38. Égszínűbb 40. Kajáltat 41. Beszámol róla 44. Báj 45. Az angolok sarka! 46. Kevert menti 47. Szintén ne 49. Családfő 51. Végtelenül tahó! 53. Autóiskola 54. Pl. Claudia Schiffer, PIKO, TT 56. Magad 62. Néma nem! 63. Bűnözők vannak mögötte 65. Kör része 66. Ötletet lehet belőle kapni 68. Zörej 71. Tiltó szó 72. ... Bizottság (zenekar volt) 73. Germánium 74. Propán-bután 75. Integrált áramkör